Զ· ՏԱՐԻ 1580 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 5 ԱՀԵԿԱՆ 4381 — Հ· Տ· 12 ԱՊՐԻԼ 1889 — Ն· Տ· 24 ԱՊՐԻԼ 1889 — ՀԻՃՐ· 23 ՇԱՊԱՆ 1306 ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیەدە غلطەدە نورادونکیان خاندە آرەولك
غزتەسی ادارەسنە

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ու ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան գանձկան՝ արծաթ	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան Ֆրանք	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 12 ԱՊՐԻԼ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆրանսայի Նախարարաց Խորհրդոյն վերջին նիստերուն մէջ գլխաւոր օրակարգն եղաւ Արուեստահանդէսն, որոյ մասին շատ մը կարգադրութիւնք որոշուեցան։ Իր ապրիլ 16ի նստին մէջ եւս, Նախարարութիւնն, Արուեստահանդէսի առթիւ տրուելիք հանդէսից վրայ խորհրդակցելով, որոշեց շրջաբերական մը ղրկել գաւառապետներուն, պատուիրելով որ հրաւիրեն քաղաքային եւ գիւղային խորհուրդները՝ տեղային հանդէսներով տօնելու 1889 մայիս 5ի տարեդարձն, որ, ինչպէս ծանուցինք, ի Վերսայլ պիտի տօնուի, այնպէս որ Ֆրանսայի յեղափոխական մեծ Ժողովոյն առաջին գումարման ճշմարտապէս ազգային հանդիսի հանգամանք տրուի, երկրին ամէն կողմերը միահաղոյն տօնելով զայն։

Պատերազմական Նախարարն եւս ծանոյց խորհրդին թէ մայիս 5ի նոյն հանդիսին առթիւ շատ մը զինուորականներուն Պատուոյ Լէգէոն շնորհելու առաջարկներ պիտի մատուցանէ Հանրապետութեան Նախագահին։

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Ըստ նորագոյն լրոյ, կը հաստատուի թէ դատական քննութիւն մը բացուած է Մետաղաց Ընկերութեան գործողութեանց եւ արդի կացութեան վրայ, ի ձեռն հարցաքննիչ դատաւոր Պ· Փրինէի։

Նոր Քոնթուառ տ'Էսքոնթին կազմութեան նկատմամբ նոր բան չկայ։ Բայց որովհետեւ կը յուսացուի թէ դատարանէն կարգեալ հաշուեյարդարներուն գործողութիւնք բաժնետիրաց քիչ շատ արդիւնք պիտի տան, հին Քոնթուառին բաժնեթուղթը վերջին օրերս բաւական վրայ դրաւ (մինչեւ 140 ֆր· հասնելով), եւ կ'ըսուի թէ սեղանաւորք ոմանք ձեռքի տակէ կը գնեն Քոնթուառի բաժնեթուղթն, ապագայ նպաստաւոր կարգադրութենէն օգտուելու համար։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ի Պիրմինկէմ, երեսփոխանական ընտրութիւն մը կատարեցաւ՝ հանգուցեալ Ճօն Պրայթի թափուր մնացեալ աթոռին համար։ Պահպանողականք եւ Միութենական Ազատականք ի սկզբան կը խորհէին ուրոյն ընտրելիներ առաջարկել, բայց տեսնելով որ Կլատսթոնեան Ազատականք ջանահնար կը լինին այս աթոռը խլել, Միութենականք եւ Պահպանողականք դաշնակցեցան, եւ հանգուցելոյն երէց որդին, Պ· Ճ· Ճօն Պրայթ, երեսփոխան ընտրեցաւ 5,621 քուէով, մինչ Կլատսթոնեան ընտրելին Պ· Պէլ 2,561 քուէէ աւելի չշահեցաւ։ Կլատսթոնեանց վերջին յաղթութիւնները տեսնելով, Պահպանողականք եւ Միութենականք այսչափ ստուար մեծամասնութիւն մը չէին յուսար իրենց ընտրելոյն համար։ Այս յաջողութիւն շատ ի դէպ եկաւ Միութենականները քաջալերելու համար, եւ ամէն կողմէ Պահպանողականք եւ Միութենական Ազատականք կը յորդորուին դաշնակցութեամբ դիմադրել Կլատսթոնեանց։

* * *

Պ· Կօշըն, Ելմտական Նախարարն, Երեսփ· Ժողովոյ ապրիլ 16 ի նստին մէջ 1889—90 տարւոյ ելմտացոյցը բացատրեց։

Այս տարւոյ ծախքերը կը հաշուեին 86,967,000 ոսկի, եւ հասոյթք 85,050,000 ոսկի, որով 1,917,000 ոսկւոյ բաց մը կ'երեւի։ Բայց անգլ Քոնսոլիտէներու տոկոսը զեղչելու գործողութենէն գանձը տարեկան 1,590,000 ոսկի շահած է, յորմէ մէկ միլիոնը պիտի յատկանայ ելմտացոյցին բացը գոցելու եւ կէս միլիոնն հանրային պարտուց մայր-գումարը զեղչելու պիտի գործածուի։ Անցեալ տարւոյ մէջ մայր գումարէն եղած զեղչմամբ, Անգլիոյ հանրային պարտքն այժմ 698,435,000 ոսկի է։

Որովհետեւ տակաւին 917,000 ոսկւոյ բաց մը կը մնայ ելմտացոյցին մէջ, Պ· Կօշըն կ'առաջարկէ 1 % համեմատութեամբ աւելցնել ժառանգութեան տուրքն 10,000 ոսկիէ վեր ամէն շարժուն եւ անշարժ ժառանգութեանց վրայ։ Ժառանգութեանց մասին ինչ ինչ ապահովութիւններ ջնջելով, կը յուսայ ձեռք բերել տարեկան 800,000 ոսկւոյ գումար մը։ Գարեջրոյ տրոց մասին եւս տնօրինութեամբ մը 300 հազար ոսկի կը ստանայ, եւ ելմտացոյցի բացը կը փոխուի 183,000 ոսկւոյ հասութից յաւելուածի։

Ծախուց մասին, Պ· Կօշըն ուշադրութիւն կը հրաւիրէ բանտերու ծախուց նուազման վրայ, ըստ որում բանտարկելոց թիւը նուազելու վրայ է։ Կորնթոսի չամիչը, Ֆրանսայի մաքսերուն յաւելման պատճառաւ, մեծագոյն քանակութեամբ Անգլիա եկաւ, որով անգլիական մաքսատանց այս ճիւղին հասոյթն աւելի է նախորդ տարուանէն։ Բաքայի սպառումն աւելցած է Անգլիոյ մէջ, խաղողէ սպառումն նոյն կը մնայ, մինչեւ իսկ խաղողէն առնուած մաքսային հասոյթք 2,000 ոսկի նուազ են նախորդ տարուանէն։ Թէյի սպառումն ալ չաւելցաւ, որովհետեւ, կ'ըսէ Պ· Կօշըն, Հնդկաստանէն եկող թէյը Չինաստանի թէյէն աւելի զօրաւոր ըլլալով, աւելի շահաւոր է սպառողին համար, որ բաղդատմամբ չինականին, աւելի խնայողաբար կը գործածէ հնդկականն։ Ոգելից ըմպելեաց քանակութիւնն եւս նուազագոյն է 1888-89ին, բաղդատմամբ 1887-88ին, մաքսային հասոյթներէն դատելով։ Զօրաւոր գինւոյ գործածումը նուազած եւ թեթեւ գինւոյ գործածումն աւելցած է։ Թեթեւ փրփրալից գինիներուն վրայ (օրինակի համար Շանբանեա) յատուկ տուրք մը դրուած է վերջերս յԱնգլիա, բայց այս տեսակ գինիներու սպառումն չնուազեցաւ։

Տրոց յաւելման եւ բարեփոխման մասին Պ· Կօշընի առաջարկներն երկար վիճաբանութենէ մը ետքն ընդունուեցան։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Իտալեան Խորհրդարանը Զատկական տօներէն եաքը բացուելուն պէս, Պ· Քրիսփի Ժողովոյն որոշման պիտի ենթարկէ ափրիկեան խնդիրն, իմանալու համար թէ Խորհրդարանը սա կրկին պատահականութիւններէ ո՞րն յանձն կ'առնու, —կ'ըսուի՞ զԱմարա թէ Թողուլ զՄասաւա եւս, որով եւ հրաժարիլ գաղթային ամէն քաղաքականութենէ։ Եթէ Հռոմայ կառավարութիւնն ի նկատ առնուր միայն ելմտացոյցին վիճակը, Մասուայի թողումն իմաստուն տնօրինութիւն մը կը լինէր, զի կարեւոր խնայողութիւն մ'ընելու միջոց կ'ընծայէ։ Բայց այս մեծ խնդիրք լոկ դրամական տեսութեամբ չեն նկատուիր։ Ազգային արժանապատուութիւնն եւս ձայն մ'ունի գործին մէջ։ Գաղթային քաղաքականութեան կուսակիցք Մասուայէ հրաժարումն ազգային արժանապատուութեան վնասաբեր կը նկատեն, եւ անշուշտ բարձրաձայն պիտի բողոքեն։ Խորհրդարանն ալ թերեւս չուզէ այսչափ ծանր պատասխանատուութիւն մ'իւր վրայ առնուլ, եւ չատանայ ամենայն ազատութիւն տալով նախարարական տնօրինութեան։

Ապրիլ 15ին, ի Հռոմ, արմատական ակումբը նիստ մ'ընելով, որոշեց հրաւէր կարդալ բոլոր ժողովրդային ընկերակցութեանց որպէս զի գաղթային ծաւալման դէմ բողոք բառնան։ Այս մասին բովանդակ Իտալիոյ մէջ ժողովրդեան միտքն յուզել կ'ուզուի, թող չտալու համար որ նոր զօրքեր եւ գումարներ գործածուին Հաբէշստանի կողմն։ Իտալիոյ ժողովրդային կուսակցութիւնք կ'ըսեն թէ Իտալիա ամուլ փառքէ աւելի հաստատ բարեկեցութեան կը կարօտի, եւ ասոր միջոցն ալ հեռաւոր կիսավայրենի երկրաց մէջ անպարեբեր հողեր գրաւել չէ։ Ուրիշ մաս մ'ալ կը խորհի թէ Իտալիա ճշմարիտ փառք կը գտնէ երբ ի շարս Մեծ Տէրութեանց իւր դիրքն արժանապէս պահէ, եւ ասոր համար պէտք է որ իւր դրամական եւ զինուորական ոյժերն ամփոփ պահէ յԵւրոպա։

ԼԻՒՔՍԵՄՊՈՒՐԿ

Լրագիրք կը յիշեն հետաքրքրաշարժ միջադէպ մը Նասաուի դքսին ընդունելութեան ի Լիւքսեմպուրկ։ Խնամակալը պալատան պատշգամին վրայ երեւցած էր սրածայր սաղաւարտով մը, զոր ժողովուրդը բրուսիական զինուորական սաղաւարտը կարծեց, եւ հետեւապէս պաղ ընդունելութիւն մ'ըրաւ դքսին, մինչդեռ իրօք Նասաուի նախկին անկախ դքսութեան բանակին սաղաւարտն էր։ Դուքսը փութաց վար առնուլ իւր սաղաւարտն, եւ յայնժամ ժողովուրդը ջերմագին կեցցէներով ողջունեց զինք։ Այս աստիճան աչա նախանձախնդիր են Լիւքսեմպուրկցիք իրենց ինքնուրոյն նկարագիրը պահպանելու։

ՇՈՒԷՏ

Քրիստիանիայէ կը ծանուցուի թէ Երեսփ· ժողովն ստուար մեծամասնութեամբ քուէարկած է Փարիզի Արուեստահանդէսին մասնակցութեան ծախուց համար 25,000 քրոնի յաւելուածական վարկ մը, մինչ կառավարութիւնը բաւական կը համարէր 15 հազար քրօն։

ԱՒՍՏՐԻԱ

Վիեննայի հրեայ հասարակութեան ներկայացուցիչք յիշատակագիր մը մատուցին առ կոմս Թաաֆֆէ, նախարարապետ եւ Ներքին գործոց նախարար Աւստրիոյ, գանգատելով այն յարձակումներէն զորս հակասեմականք հանապազ կ'ուղղեն մովսիսական կրօնին դէմ։

Նախարարապետը սիրով ընդունեց այս պատուիրակներն, եւ հաւաստեց թէ կառավարութիւնը խնամով պիտի քննէ իրենց գանգատն, ըստ այն սկզբան թէ Աւստրիոյ մէջ ամէն կրօնք եւ դաւանութիւնք հաւասար են առաջի օրինաց։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՎԵՐՋԻՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿՆԵՐԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

Պրիւքսէլ, 29 ապրիլ· — Պելժիոյ Նախարարաց խորհրդոյն երեկի նստին մէջ, Արտաքին գործոց նախարար Պ· Շիմէյ պատմեց ֆրանսական դեսպան Պ· Պուրէէի հետ իւր մէկ տեսակցութիւնը։ Նախարարութիւնն, այս ղեկոյցին վրայ, որոշեց Պուլանժէ զօրավարին յայտնել թէ Պելժիա ո՛րչափ գժնդակ կացութեան մը մէջ կը դրուի, եւ ծանուցանել նմա թէ կառավարութիւնը պիտի հարկադրի արտաքսել զինք եթէ յօժար կամօք չմեկնի երկրէն։ Դատական Նախարարութեան քարտուղարն այս որոշումը ծանոյց զօրավարին որ Պ· Հանրի Ռոշֆորի հետ խորհրդակցութենէ մը եաք պատասխանեց թէ երկուշաբթի կամ չորեքշաբթի (այսօր) պիտի մեկնի Պելժիայէն յԱնգլիա։

—Հռոմ, 20 ապրիլ· — Հրատարակութեանց քննիչ Վատիկանեան ժողովոյն (Ինտէքսի) քարտուղար գերապայծառ Սաքքէի փախաւ՝ շատ մը պարագ թողով։ Կ'ամբաստանուի թէ բարեգործական նպաստներու յանձնեալ գումարներ խորած է։

(Մօն· Օրիէնթալ)

— Պրիւքսէլ, 20 ապրիլ· — Պելժիոյ կաթոլիկ կղերին մէկ մասը, Մեխլինի Արքեպիսկոպոսին միջոցաւ, դիտողութիւններ ըրաւ Լէոպոլտ թագաւորին՝ իր դուստրը՝ Քլէմանթին իշխանուհին Իտալիոյ գահաժառանգին հետ ամուսնացնելու խորհրդին դէմ, (քանի որ Իտալիոյ այժմեան արքայական գերդաստանը պապին տէրութեան աւարկոյ լինելով, կաթոլիկ աշխարհը չուզեր որ համակրանաց ցոյց մը լինի այն գերդաստանին Պելժիոյ նման կաթոլիկ երկրի մը կողմէ)։

—Լոնտոն, 20 ապրիլ· —Ափրիկեան եզերաց վրայ, Սոմալի բնիկներն սպառնացան գերման Տքթ· Ֆեխթերի թէ պիտի սպաննեն զինք եթէ իւր մարդերով իրենց երկրին ներքինը խորհուրդն ի գործ դնէ։

—Փեթերսպուրկ, 19 ապրիլ· — Շահը ռուսական սահմանագլխին վրայ ի Ջուլֆա պիտի հասնի մայիս 1/13ին։ Փեթերսպուրկ պիտի լինի մայիս 23ին, ուստից չորս օր յետոյ Վիէննա պիտի երթայ, ուր պիտի մնայ չորս օր· յետոյ Վարշաւիա, եւ անտի Պերլին պիտի մեկնի։ Որոշուած է որ ծովակալ Փօփով եւ Կոմս Բէյլէր Շահին ծառայեն ի Ռուսիա գտնուած միջոցին։

—Սոֆիայէ հեռագիր կը ծանուցանեն թէ Սոպրանեւի (Ազգ· ժողով) ընդդիմադիր կուսակցութեան անդամ Տքթ· Շիշմանովի մայրն եւ եղբօր դուստրն իրենց տան մէջ սպաննուած են անցեալ շաբաթ օր։ Մօնիթէօր կ'ըսէ թէ այս կրկին սպանութեան պարագայք ճշդիւ ծանօթ չեն։ Ոստիկանութեան տեղեկագրոյն նայելով, ոճրագործներն են երեք մարդիկ որք Տքթ· Շիշմանովի տունը մտած են գողութեան համար, եւ երկուքն արդէն ձերբակալուած են։ Սպանեալք աւստրիական հպատակ էին։ Նախարարապետ Պ· Ստամպուլով ցաւակցական այցելութիւն մ'ըրաւ Տքթ· Շիշմանովի։

—Լոնտոն, 19 ապրիլ· Իռլանտայի մէջ նոր ձերբակալութիւնք տեղի ունեցան՝ իրենց պարտքը չվճարող վարձակալներն արտաքսել եւ տուներէն հանելու գործողութեանց առթիւ։

—Փարիզ, 19 ապրիլ· Գերագոյն Ատեանին քննիչ խորհուրդը լսեց Պ· Բանուպոնի վկայութիւնն, ի Թուլուզ Պուլանժէ զօրավարին արարքներուն վրայ։ Վաղն ալ տեղեկութիւններ պիտի ստանայ Պուլանժէ զօրավարին յաջորդ պատերազմական նախարար Ֆեռոն զօրավարէն՝ Բաֆարէլի գործին վրայ եւ պատերազմական պաշտօնատան գաղտնի վարկերուն գործածութեան եղանակին վրայ։ Հաւանօրէն Լոքրօ զօրավարն ալ չորեքշաբթի ի վկայութիւն պիտի կանչուի խորհրդին առջեւ։

—Ազատականք ընտրական երեւելի յաղթութիւն մ'ըրին տարին յԱնգլիա։ Ի Պիրմինկէմ Ճօն Պրայթի աթոռին իւր որդւոյն անցնիլը կորուստ մը կամ պարտութիւն մը չէր Կլատսթոնեան Ազատականաց եւ ոչ ալ իրենց շահ մ'էր իրենց հակառակորդաց։ Բայց ի Ռոչեսթըր, որ Լոնտոնի մօտ քաղաք մ'է, պահպանողական երեսփոխան գնդապետ Հիւկս-Հալլէթ հրաժարիլ հարկադրեցաւ սիրային դայթակղութեան մը պատճառաւ, եւ թէպէտ կառավարութիւնն ըստ կարելւոյն ջանաց որ պահպանողական ընտրելի մը շահի Պահպանողականի մը թողած աթոռը, բայց Կլատսթոնեանք յաջողեցան 1,655 քուէով երեսփոխան հռչակել իրենց ընտրելին, մինչ պահպանողական ընտրելին 1,580 քուէէ աւելի չստացաւ, եւ այսպէս Պահպանողականաց մէկ աթոռն անցաւ իրենց հակառակորդաց։ Ասա, որպէս ուրիշ ընտրութեանց մէջ, գիտուեցաւ որ Պահպանողականք եւ Միութենական Ազատականք առաջուան չափ քուէ կը ստանան, բայց Կլատսթոնեան Ազատականք առաջուընէ աւելի քուէ շահելով իրենց կողմը կը հակեցնեն ընտրական նժարը։

—Կը յիշուի թէ Նիմի նախկին քաղաքապետ երեսփոխան Պ· Նիւմա Ժիլլի հրապարակաւ ամբաստանած էր Ելմտացոյցի Յանձնաժողովը թէ իւր 33 անդամներէն գո՛նէ 20ը մէկ մէկ Վիլսոններ են, այսինքն՝ իրենց քաղաքական ազդեցութիւնը դրամով վաճառող կաշառակեր մեքենայիչներ։ Այս ծանր ամբաստանութիւնը Պ· Նիւմա Ժիլլի իւր Mes Dossiers անուն գրքով ի լոյս հասարակաց բացայայտ հռչակելու համարձակութիւնն եւս ունեցած էր։ Երբ լսեց թէ իրեն դէմ վատահամբաւութեան դատ պիտի բացուի, Պ· Նիւմա Ժիլլի, որ ամէն գաղտնիք երեւան հանել կը սպառնար, փախաւ, որ զարմանալի չէ, քանի որ վախ բռնած բնական զգացումն էն Պուլանժէ մը անգամ զերծ չէ։ Պ· Ժիլլի ինքզինք պատասխանատուութենէ ազատելու համար յայտարարեց թէ իւր անունը ճակտին վրայ կրող գրքին հեղինակն ինքն չէ։ Բայց ամբաստանեալք այս նահանջման առջեւ յետս չընկրկեցան, եւ դատ բացին մէկիկ մէկիկ։ Ամենէն առաջ լմնցաւ Պ· Ռէյնալի դատն, ի Պորտօ, ուր երդուեալք առանց մեղմացուցիչ պարագայից յանցապարտ դատեցին զՊ· Նիւմա Ժիլլի, զոր դատարանը դատապարտեց վեցամսեայ բանտարկութեան եւ 1,000 ֆր· տուգանքի· իւր հրատարակիչն եւ օգնականն ալ դատապարտեցան՝ մին եռամսեայ բանտարկութեան եւ 1,000 ֆր· տուգանքի, միւսն երկամսեայ բանտարկութեան եւ 200 ֆր· տուգանքի։ Նաեւ երեքին դատապարտեալք պարտին համերաշխաբար 8,000 ֆր· վճարել առ Պ· Ռէյնալ եւ 4,000 ֆր· առ Պ· Վիլլեթ, իբրեւ նիւթական հատուցում իրենց դէմ եղած զրպարտութեան, եւ անոնց ընտրած լրագիրներուն մէջ իրենց ծախիւք հրատարակել տալ այս վճիռ։ Ցակտին միւս զրպարտեալք դատերն եւս կան, որք անշուշտ նորանոր դատավճիռներ կրել պիտի տան Պ· Ժիլլիի։ Պուլանժէականք մեծ յոյս կը դնէին այս վատահամբաւութեան վրայ, իբրեւ հզօր միջոց մը այժմեան հանրապետական վարչութեան վարկը կոտրելու յաչս հասարակաց։ Բայց իրենց հաշիւն ի դերեւ կ'ելնէ։

—Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը, քիչ քիչ գրաւելով հանդերձ ամերիկեան երկրին բնիկ ցեղերուն հողերն, անոնց յատկացուցած էր մասնաւոր վայրեր, ուր անկախօրէն կրնային բնակիլ, եւ մինչեւ իսկ

— (44) —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ՖԵՐՆԱՆՏ

«Ո՛չ, չ'եղաւ բնաւ որ տարին վերջանար ինձ համար՝ յաջորդ օրը տեսնելու տենդայոյզ անհամբերութեան մէջ, որպէս զի յաջորդ տարին թեւակոխէի բարեպաշտ գործի մը կատարմամբ։ Աւա՛ղ, այն մանուկը որ չ'կրնար իր օրն սկսիլ Աստուծմէ երկար օրեր խնդրելով իր ծնողաց համար, դժբաղդութեան նախասահմանեալ է օրօրոցէն։ Երկինք խուլ են անոնց ձայնին, որք իրենց անձին համար միայն կ'աղօթեն· ճակատագրային վճիռ մըն է այս։ Ո՞վ տուած է այս վճիռը· չեմ գիտեր· սակայն իմ վրաս ծանրացած է, կարծեմ, եւ գլուխս կը հակեմ, չ'գիտնալով ո՛ր դատարանին դիմել։

«Իմ մանկութիւնս խնամող կիներէն ո՛չ այլ ինչ իմացած եմ ծնողացս վրայ բայց եթէ տարտամ տեղեկութիւն մը հօրս եւ մօրս նկատմամբ, տեղեկութիւն որ բարեպաշտ եւ փառաւորական կը դառնայ քանի որ անցելոյն վերադառնանք։ Անյիշատակ ժամանակաց հետէ Մօռմաններու հինաւուրց դղեակը լուսապայծառ կ'երեւի աւանդութեանց մշուշին մէջէն· կը յիշեմ որ առասպելանման բանաստեղծական պատմութեամբք օրօրուած է մանկութիւնս։ Պատճառն այն է որ իմ նախնիքս ալ ունեցած են իրենց դիւցազնական օրերն եւ Մօռման ասպետներու փառաւոր գործերն, զորս երգած են քերթողք, դիւցազնային հսկման երգեր դարձած են աղքատին հիւղակին մէջ։ Այսպէս ահա պրըթանիացի պարզ եւ ուղղամիտ գիւղացւոց սրտերէն անբաժան է երախտագիտութիւնը, եւ անցելոյն աւանդութիւնք երկրորդ կրօնք մը դարձած են անոնց համար։

«Ուստի իմ յիշատակներս պիտի սպասեմ ձեզ այնպէս ինչպէս ներկայանան յիշողութեանս։

«Հայրս՝ 93 ին ինք միայն մնալով իր ընտանիքէն, անշուշտ երիտասարդութեանը շնորհիւ, աննշան ապրելու հարկադրուեցաւ ընդ երկար, եւ Ֆրանսայի ծառայեց մինչեւ որ 1814 ի պատահարներէն յետոյ, վերստացաւ իր ազնուապետական տիտղոսներն եւ համակիր ընդունելութիւն գտաւ։ Այս ամէնը թէպէտ նորանոր յառաջդիմութիւններ եւ հետեւաբար փայլուն ապագայ մը կը խոստանային հօրս՝ տը Մօռման մարգիզին՝ սակայն նա չմոռնալով այդ թուականէն առաջ իր տուած մէկ խոստումն, արձակուրդ խնդրեց եւ Պրըթանիա վերադարձաւ գտնելու այն ազնուական եւ աղքատ աղջիկն որուն նուիրած էր իր սիրտը։ Քանի մը օր, հին դղեկին մէջ ոգեւորութիւն տիրեց հարսանեաց հանդէսներուն պատճառաւ· անցելոյն նման ճոխ եւ փայլուն ապագայ մը կը գուշակէին երիտասարդ ամուսնացելոց եւ չէին գիտեր իրականութենէն ի՛նչ աւելի մեծ երջանկութիւն մաղթել անոնց։ Հայրս իր կինը արքունիքը բերաւ ուր սիրալիր ընդունելութիւն ըրին նմա եւ հայրս գնաց իր զօրագունդին միանալ, ընդհանուր-տեղակալի աստիճանի բարձրանալու խոստումն առնելով։ Մարտ 16ի դէպքերէն քիչ առաջ Բարիզ վերադառնալով, մարգիզուհին Պրըթանիա ղրկեց եւ 19ին, ինքն ալ մեկնեցաւ այլուր։ Երեք ամիս յետոյ, հայրս Ֆրանսա կը վերադառնար, սակայն մայրս մեռած էր զիս աշխարհ բերելով, եւ խեղճ մարդը անոր գերեզմանէն ու իմ օրօրոցէս զատ ոչինչ գտաւ . . .

—Աւա՛ղ, ըսաւ Քլօթիլտ՝ Ֆէրնանտի պատմութիւնն ընդմիջելով· մեր երկուքնուս դժբաղդութեանց մէջ տխուր միօրինակութիւն մը կայ, տիկի՛ն։ Ձեզ նման ես ալ որբ եմ, ձեզ նման ես ալ մայրս կորուսի միեւնոյն թուականին եւ գրեթէ համանման պարագայից մէջ . . .

—Այ՛ո, բայց ձեր դժբաղդութիւններն հոդ կանգ կ'առնուն, տիկին, յարեց Քլօթիլտ՝ իր կարգին Ֆէրնանտը ընդմիջելով· հարստութիւն եւ փութկոտ ընտանիքի մը խնամքներն որբուհւոյն նկատմամբ, դարմանեցին զայն։ Այդ տեղ կը դադրի ձեր եւ իմ միջեւ կեցած նմանութիւնը, ձեզ համար բարեբաղդաբար։

«Քիչ ատենէն, վիշտն հեռացուց հայրս այն տունէն որ մահուան տխրութեամբ համակուած էր։ Հօ՛ն մէն միայնակ մնացի ես երբ յուսոյ գրաւ մը· հայրս Բարիզ եկած էր, մեծ քաղաքի մը զբօսանաց եւ հանրային կենաց մրցմանց մէջ իր վիշտը փարատելու· տակաւին երիտասարդ ըլլալով եւ փառաւոր անուանը շնորհիւ՝ յոյժ սիրալիր ընդունելութիւն գտաւ, եւ զինուորական ասպարէզէն անցաւ դիւանագիտական ասպարէզը, դեսպանութեան պաշտօններ վարելով· եւ ես՝ հեգ մանուկս այդ գոյութիւնը նա միայն գիտէր, զոր նա միայն կը յիշէր մերթ ընդ մերթ, ժամանակ առ ժամանակ այցելութիւն մը, գգուանք մը կ'ընդունէի· այս ամէնն այնքա՛ն արագ կերպով, որ հազիւ կենացս առաջին տարիներուն մէջ կը յիշեմ հայր մը ունեցած ըլլալս։

«Սակայն յանդիմանութիւն մը չէ այս զոր կ'ուղղեմ իրեն· անհնար էր իրեն աւելի յաճախ երեւնալ։ Անշուշտ ինք ինձմէ աւելի կը տառապէր, քանի որ ես չէի գիտեր թէ տառապիլն ի՛նչ բան է· բայց կը յուսար որ Պրըթանիոյ սուրբ եւ բարեպաշտ աւանդութիւնք պիտի պահպանէին իմ մանկութիւնս եւ պիտի պահէին զիս այնպէս որպէս կը փափագէր որ մնամ, մինչեւ այն վայրկեանն յորում հարկ ըլլար ընտելացնել զիս աշխարհի սովորութեանց։ Այն ծանրաբարոյ կինն որուն խնամոց յանձնած էր զիս հայրս խոհեմութեամբ, նախկին կրօնաւորուհի մըն էր, մենաստանէն ելած։ Նախնական կրթութիւնը զոր ընդունած էր, միակ կրթութիւնն էր զոր կրնար տալ ինձ· բայց իր անկեղծ բարեպաշտութիւնն, իր ուղղամտութիւնը, սրտին բարութիւնն՝ իմ դեռահաս միտքս կը պատրաստէին ապագային մէջ ընդունելու դաստիարակութեան առաւելութիւններն եւ կանխաւ զինուելու անկից անբաժան եղող վտանգաց դէմ։

«Առաւօտ մը, քոյր Իւրսիւլ,—այսպէս կը կոչուէր կրօնաւորուհին—խուցս մտաւ լալով·

«—Ո՛հ, հեգ աղջիկս, ըսաւ, պէտք է որ բաժնուինք իրարմէ։

«Կը յիշեմ թէ կ'արտասուէի, ո՛չ թէ անոր համար որ կը հասկնայի թէ ի՛նչ է բաժանումն, այլ որովհետեւ ուրիշին արտասուելը կը տեսնէի։ Ահանք առաջին արցունքներս են որոց յիշատակը պահած եմ։

«Զիս հագուեցուցին եկեղեցի տանելու համար· մեռելոց տօնի օրն էր։ Մթին եւ ամպոտ էր երկինք, խոնաւ եւ ցուրտ օդ մը կար, եկեղեցւոյն զանգակը կը հնչէր դանդաղօրէն, եւ գիւղին բոլոր բնակիչք, իրենց սգոյ հանդերձներն հագած, գերեզմանատուն կ'երթային։ Քոյր Իւրսիւլ զիս առաջնորդեց գիւղին ուրիշներուն հետ։ Երբ մօրս գերեզմանին առջեւ հասանք, հրամայեց որ ծնրադրեմ եւ մնաս բարով ըսեմ։ Հնազանդեցայ, աղօթքս կատարեցի, յետոյ շրթներս մօտեցուցի տապանաքարին զոր համբուրեցի։

«Այլ եւս եւ ո՛չ իսկ այդ վէմը պիտի տեսնէի անոր խորհուրդ հարցնելու համար։ Մեր վաղեմի բնակարանն օտար ձեռաց մէջ անցած էր, ինչպէս ես ինքս անցած էի օտարաց ձեռքն։ Հայրս հարկադրուեր էր վաճառել իր ժառանգական կալուածներն· տը Մօռմաններու դղեակին այլ եւս տը Մօռման մարգիզին չէր պատկաներ·

«Մինչդեռ բարի գիւղացիք իմ մեկնումս իմանալով տխուր ակնարկ մը կ'ուղղէին հեգ որբուհւոյն, իրենց ցաւն արտայայտելով, բարեմաղթութիւններ ընելով երջանկութեանս համար, ես՝ բնազդմամբ յուզուած էի արդէն ինքզինքս կարեկցութեան առարկայ տեսնելով։ Մայրենի տունէն բաժնուելու գաղափարը կը խռովէր զիս անորոշ եւ անծանօթ դժբաղդութեան մը պէս· անյագ աչօք կը դիտէի, իբր թէ վերջին անգամն ըլլալով հոյակապ տեսարան մը պարզուէր աչացս առջեւ, գերեզմանատան առջեւ քանդակեալ խաչերը, դղեկին բարձր տանիքը, եւ բարձրաբերձ գեղեցիկ ծառերն որոց տերեւազուրկ ճիւղերը կ'երեւէին։ Առաջին անգամ ըլլալով այդ ծառերն իմ մատաղ երեւակայութեանս կ'ազդէին պատկառոտ երկիւղ մը որ երկար ժամանակ կենդանի կը մնայ յիշողութեանս մէջ, եւ որուն տպաւորութիւնը կ'զգամ տակաւին, տասնեւհինգ տարի յետոյ, այն օրուան նման յոր տեսայ զայնս, հոգւոյս առաջին վշտերն անոնց տալու, անոնց վրայ ձգելու համար հետքն անբիծ եւ անսլայլ կեանքի մը որ սոսկալի կեանքի մը պիտի փոխադրուէր։

«Գերեզմանատանէս դղեակ եկայ։ Ճամբուն երկայնութեամբ՝ գիւղին ծաղկատի աղջիկունք որք արտօնութիւն ստացած էին ինձ հետ խաղալու, դէպ ինձ կը յառաջանային, խոնարհութիւն ընելով եւ ողջերթ մաղթելով։ Բայց Իւրսիւլ կ'ըսէր ինձ որ համբուրեմ զանոնք, եւ ես կը համբուրէի։

(Շարունակելի)

Նպաստ մ'ընդունիլ կառավարութենէն՝ ի փոխարէն իրենց կորուսած հողերուն։ Բայց քանի որ Միացեալ Նահանգաց բազմամարդութիւնը կ'աճէր, բնիկ ցեղերուն յատկացեալ հողերուն սահմանները կը սեղմուէին։ Օքլահօմա վերջին «պահեստի» երկիրն էր «Կարմիր Մորթեր» անուն բնիկ ցեղին յատկացեալ, բայց որովհետեւ շրջակայ Նահանգներն և անհամար գաղթականք միշտ աչք ունէին այս գեղեցիկ և բարեբեր երկրին վրայ, Հանրապետական նորակազմ կառավարութիւնն որոշեց Օքլահօման եւս բանալ գաղթականութեան հոսանքին առջեւ։ «Հոսանք» ճիշդ բառն է իրօք, զի լսուելով թէ այս երկուշաբթի «պահեստի» վերջին երկիրը գաղթականաց առջեւ պիտի բացուի, հազարաւոր սայլերով և երկարաձիգ կառախմբերով գաղթականներ գացին գիզուեցան Քանսասի և Արքանսասի սահմանաց վրայ, նոյն օրը միահաղոյն դէպ ի ներս արշաւելու համար։ Այս «եդեմական դրախտին» տիրելու բուռն տենչէն մղեալ, գաղթականք արիւնալի կռիւներ ունեցան և քանի մը հազար զօրք ղրկեց կեդրոնական կառավարութիւնը՝ վայրենի բնիկներու վերջին սեփականութեան քաղաքակիրթ մարդկան ձեռօք այս յափշտակութիւնը քիչ շատ կարգով ու կանոնով ի գործ դնել տալու համար։ Գաղթականք որք նախկին զինուորականներու հրամանաց տակ են, ամենքն ալ զինեալ են։

ԱԶԳԱՅԻ՛Ն ԼՈՒՐԵՐ

ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն այս երկուշաբթի ընդունեց Զատկական շնորհաւորութիւնները Պատրիարքարանի սրահին մէջ, ուր ներկայ էին Ազգային Ժողովոյ ատենապետ Մեծ. Տօքթէօռ Թիրեաքեան էֆէնտի, եկեղեցական և աշխարհական երեսփոխանք, Կրօնական Ժողովոյ ատենապետ Գեր. Խորէն արքեպիսկոպոս, Քաղաքական Ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Սիմոն պէյ Մաքսուտ, վարչական երկու ժողովոյ անդամք, Տեսուչ Խորհրդոց ներկայացուցիչք, Թաղ. Խորհուրդք ոմանք, ընկերութեանց ներկայացուցիչք և երեւելի ազգայինք ոմանք։

Մեծ. Տօքթէօռ Թիրեաքեան էֆէնտի հետեւեալ գրաւոր բանախօսութիւնն ըրաւ.

Սրբազան Հայր

Քրիստոնէութեան այս ամենամեծ տօնին առթիւ բաղդաւորութիւն կը համարիմք մեզ այսօր վերստին համախմբուիլ Ձեր Սրբազնութեան շուրջն և մեր որդիական սիրոյ և ջերմ յարգանաց հաւաստիս մատուցանելով Ամենապատիւ Հորդ՝ նորոգել և ամրապնդել այն սիրոյ և համերաշխութեան կապերն որ զՀայր ընդ որդիս կը կապեն փոխադարձաբար։ Թոյլ տուէ՛ք, Սրբազան Հայր, որ այս հանդիսաւոր պարագայիս հանդիսաւորապէս նորոգեմք նաեւ մեր և համայն ազգին իղձերն և յոյսերն որոց արդէն քաջ գիտակ է Ձեր Սրբազնութիւնն և որք էին և են միշտ,

Ա. Աննահանջ բարգաւաճութիւն ազգիս ընդ հովանեաւ օսմանեան մեծազօր պետութեան,

Բ. Աներկիւղ և աննկուն պաշտպանութիւն ազգային իրաւանց ընդդէմ բռնութեան ուստի՛ և ի՛նչ ձեւի տակ ալ ներկայանայ,

Գ. Կորով և արիութիւն ի դերեւ հանել՝ ցրել և ցնդելու ամէն անձուկ հաշիւներ, Թիւր խորհուրդներ և խաբեպատիր հնարքներ որոց շարժառիթն հասարակաց օգուտը չէ։

Ձեր ամենեցունց հաշակեալ բնաւորապէս բարի տրամադրութեանց և յօժարութեան վրայ լիապէս վստահ լինելով, Սրբազան Հայր, կը յուսամք և կը հաւատամք որ յիշատակաց արժանի Պատրիարքաց սակաւանուն շարքին մէջ Ձեր անունն ալ պիտի արձանագրէ Պատմութիւնը յերախտագիտութիւն ներկայ և ապագայ սերնդեան, որոյ վասն կարողութիւն՝ զօրութիւն՝ և անվկանդ արիութիւն կը մաղթեմք Ձեզ ի բոլոր սրտէ։

Եւ որովհետեւ այս վերջին նուագ է, Սրբազան Հայր, որ ինձ վիճակեալ այս միամեայ եւ բազում մասամբք տաժանակիր շրջանին մէջ պատիւ կ'ունենամ, յանուն Ազգային Պատկ. Ժողովոյ եւ լրութեան ազգիս շնորհաւորել զՁեր Սրբազնութիւն, մասնաւորապէս բարեբախտութիւն ինձ կը դրեմ ամենայն անկեղծութեամբ առաջի Ձեր Սրբազնութեան սպարզել հանրութեան այս բաղձանքներն որոց հաւատարիմ Թարգմանը լինել կը կարծեմ աներկբայապէս։

Ընդունելով, Սրբազան Հայր, մեր խորին յարգանքներն՝ շնորհեցէք մեզ Ձեր սրտաբուղխ օրհնութիւնը որպէ՛ս զի անսայթաք եւ անմոլար ընթանամք մեր ուղին եւ յառաջ անդր նկրտինք միշտ ազգաց կարգին մէջ ընդ մեծաշուք ասպարաւ բարեխնամ Ինքնակալ Վեհապետին մերոյ, Սուլթան Համիտ Խանը Սանի, միշտ յաղթող եւ բարեփառ Կայսեր, որոյ անգին կենաց համար բարեմաղթու եմք հանապազ։

Բոլոր ներկայք յոտնկայս ունկնդրեցին այս բանախօսութեան և գոչեցին «կեցցէ՛ Վեհ. Սուլթան»։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հետեւեալ կերպով պատասխանեց.

Ազգային Երեսփոխանական Ժողովոյ և Վարչական մարմնոց Ս. Յարութեան հրաշալի տօնին առթիւ ներկայած համակրալից բարեմաղթութեանց չափազանցապէս գոհ եմ։

Ի փոխարէն աւետելով Ձեզ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Ս. Յարութիւնը և առելով «Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց» կը մաղթեմ որ յարուցեալ Փրկիչն՝ մեր ազգային բոլոր գործոց, ուղիղ խորհրդոց, օգտակար և յառաջդիմական գաղափարաց յարութիւն և կենդանութիւն պարգեւէ։

Քրիստոնէական այս մեծ տօնը, Հարք և Տեարք, որչափ կը քարոզէ Աստուծոյ զօրութիւնը և իմաստութիւնն յանձին Քրիստոսի և ի գործս նորա և կ'երաշխաւորէ հանդերձեալ կեանքի վարձատրութիւնը և հասարակաց յարութեան հաւատքը, նոյնքան ալ կը հաստատէ թէ խաչ կամ նեղութիւն մարդկային կենաց ճանապարհին վրայ ձգուած երկաթեայ գիծն է, այս գծէն դուրս ճանապարհ չի կայ, այլ շաւիղ չկայ փառաւոր ապագայի։

Ուստի ես ինքն՝ իբրեւ Պատրիարք և գլուխ տաժանելի աշխատութեան ազգային կենաց, Դուք՝ իբրեւ Երեսփոխան և Վարչական խորհուրդք՝ ազգային կառավարութեան գործոյն մէջ ինձ ծառայակից և գործակից՝ պէտք է Ս. Յարութեան տօնի առթիւ նորոգեմք համոզումնիս՝ թէ գործոյ, փութոյ և աշխատութեան գծի վրայ մեր Օգոստափառ Կայսրն Սուլթան Աբտ-իւլ-Համիտ Բ. որ գիտէ գնահատել իւր հպատակաց երախտապարտութիւններն և սրտագին ծառայութիւններն և որ կը խոստանայ լնուլ զերկիրն՝ յորում կը կառավարէ՝ արդարութեամբ, խաղաղութեամբ, բարեկարգութեամբ և ազգի ազգի յառաջդիմութեամբք։

Ուրեմն, Տեարք, ձեռն ի ձեռն աշխատիմք, առանց լքման, մէկդի Թողումք անօգուտ բանակռիւներ՝ որ յաղթասիրութեան արդիւնք է և աշխատիմք գործակցիլ։

Ձկայ դժուարութիւն որում յաղթել կարելի չըլլայ, յարատեւութիւն պէտք է, մինակ մի Թողուք Ձեր Պատրիարքը՝ որ արդէն կարող մէկը չէ, Ձեր համաշունչ և միաբան գործակցութիւնը կը հարթէ ամեն դժուարութիւն։ Աշխատութեան գործոյն մէջ Դուք ինձմէ նուազ պարտական չէք, գործակցեցէք եթէ կը սիրէք Ձեր Ազգը և Եկեղեցին, որուն համար կը պաղատիմ առ Աստուած՝ որ անվթար և անսասան պահեսցէ մինչեւ ի կատարած աշխարհի։ Ամէն։

Ներկայք, նոյնպէս յոտնկայս գոչեցին «կեցցէ Վեհ. Սուլթան», «կեցցէ Ս. Պատրիարք Հայր»։

Ցետոյ բոլոր ներկայք կարգաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր աջն համբուրեցին և Զատկական տօնին առթիւ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին։ Ապա հրաժեշտ առնլով Ն. Սրբազնութենէն խմբովին Երուսաղեմատուն գնացին և անդ ևս Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազանի ներկայանալով թէ Զատկական տօնին և թէ Ն. Ամենապատուութեան անուան տօնախմբութեանն առթիւ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին և պատուասիրուեցան։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Զատկի առաւօտուն հանդիսաւոր պատարագ մատոյց ի Մայր եկեղեցի և քարոզ խօսեցաւ։

Այս առթիւ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւնք եղան վասն կենաց եւ բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին։

Երուսաղեմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան ևս նոյն առաւօտ Մայր եկեղեցւոյ կամանց յատուկ տաճարին մէջ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց և քարոզ խօսեցաւ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը կիրակի առաւօտ Երուսաղեմատուն գնաց և Զատկական տօնին առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Երուսաղեմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազանի և միանգամայն շնորհաւորեց Ն. Ամենապատուութեան անուան տօնախմբութիւնը։

Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքն ևս երկուշաբթի օրը Պատրիարքարան գնաց և շնորհաւորական փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Տ. Խորէն Ս. Պատրիարքին։

Կիրակի առաւօտ Երուսաղեմայ Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Սիմոն Արքեպիսկոպոս, Մայր եկեղեցւոյ քահանայից դասն, Թաղ. Խորհուրդն և դպրաց դասը Պատրիարքարան եկան և ներկայանալով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաւորեցին Զատկական տօնը։

Նոյն օրը Պատրիարքարան եկան ի շնորհաւորութիւն տօնին նաեւ անգլիական դեսպանատան երկրորդ Թարգման Պ. Մարինիչ և Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանի Գեր. Փոխանորդն, ընկերակցութեամբ եկեղեցականի մը ու աշխարհականի մը։

Զատկի երկրորդ օրն Ասորւոց կաթողիկոսական փոխանորդը Պատրիարքարան եկաւ և Զատկական տօնին առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ։

Երկուշաբթի օրը ռուսական դեսպանատան Թարգման Պ. Մաքսիմոֆ Պատրիարքարան եկաւ Զատկական տօնը շնորհաւորելու։

Երէկ Պուլկարաց Գեր. Էկզարքին փոխանորդը էկզարքարանի գործակատար Եօրկաքի էֆէնտիի հետ Պատրիարքարան եկաւ ի շնորհաւորութիւն։

Զատկի առաջին օրը Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը իւր այցետոմսը ղրկած է առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ի շնորհաւորութիւն։

Գաւառական առաջնորդք ոմանք շնորհաւորական հեռագիրներ ղրկած են առ Ն. Ամենապատուութիւն։

Երէկ իրիկուան դէմ, Ամեն. Ս. Պատրիարքն, ընկերակցութեամբ իւր Գեր. Փոխանորդին, Ազգ. Հիւանդանոց գնաց և անդ պատսպարեալները մխիթարեց՝ շնորհաւորելով Քրիստոսի Ս. Յարութիւնը։

Ն. Ամենապատուութիւն խիստ գոհ մնաց սիրոյ մաքրութենէն, բարեկարգութենէն և խնամքէն, ու օրհնեց պատ. Հոգաբարձութեան ջանքերն ու զոհողութիւնները։

Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրն երկուշաբթի օրն ընկերակցութեամբ Անդրէաս Արժ. Գաբրիէլ ու Տէրունեան Արժ. Մաղաքիա վարդապետաց Քաղաքական Ժողովոյ դեր-ատենապետ Վսեմ. Զայեան Իլիաս էֆէնտիի, Պատրիարքական գործակատար Վսեմ. Աբրահամ էֆէնտիի և Մեծ. Նարկիզեան Յակոբոս էֆէնտիի՝ Յունաց Պատրիարքարանը գնաց և Ամեն. Տ. Դիոնէսիոս Պատրիարքին ներկայանալով յանուն Տ. Խորէն Պատրիարքին շնորհաւորեց Զատկական տօնն։ Գեր. Փոխանորդ Հայրն և իւր ընկերակիցք պատուասիրուեցան յետոյ Ֆէնէրի Մայր եկեղեցին իջան ու աղօթեցին։

Գեր. Փոխանորդ Հայրն անտի ի Բերա Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանն և յՕրթագիւղ Պուլկարաց Էկզարքարանը գնաց և Զատկական տօնին առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ։

Պատր. Գեր. Փոխանորդ Հայրը կիւրակէ օրը ի դիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ առ Վսեմ. Յակոբ փաշա, Վսեմ. Յարութիւն փաշա, և Վսեմ. Սիմոն պէյ։ Ն. Գերապատուութիւն միանգամայն շնորհաւորեց Վսեմ. Յարութիւն փաշայի անուան տօնախմբութիւնը։

Կիրակի, երկուշաբթի և երեքշաբթի օրերը մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդք՝ առաջնորդութեամբ իրենց քարոզչաց, ինչպէս նաեւ երեւելի ազգայինք Պատրիարքարան գալով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացան և շնորհաւորեցին Զատկական տօնը։

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք այս աւուր Պատուանշանաց կարգին մէջ թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան շնորհել Պատրիարքական փոխանորդ Իւթիւճեան Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետին։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վաղն, հինգշաբթի, կամանց համար յատուկ Պատարագ պիտի մատուցանէ ի Մայր եկեղեցւոջ։

Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրը վաղը կամանց համար Պատարագ պիտի մատուցանէ ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Ղալաթիոյ։

Այս կիրակի իրիկուն Նէնիգարտուի եկեղեցին գողեր մտնելով 70-80 ոսկւոյ արժողութեամբ արծաթեայ սպասներ գողցան, որոց մէջ գլխաւորաբար կան արծաթեայ երկու խաչ, երկու սկիհ, և պատկերներու վրայ կախուած այլ և այլ արծաթեայ իրեր։

ՆԵՐՔԻ՛Ն ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Վճռաբեկ ատենին անդամ անուանուեցաւ վերաքննիչ ատենի առեւտրական ճիւղին նախագահ Սալբինեան Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտի։

Վերաքննիչ ատենի առեւտրական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ առեւտրական երկրորդ դատարանին նախագահ Քոպաքի էֆէնտի։

Սուրիոյ Հօրան գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Աքեայի կառավարիչ Ահմէտ Համտի փաշա։

Արշիփիլագոսի կղզեաց նահանգին մէքթուպճի անուանուեցաւ Ատանայի նախնական դատարանին Հուգուգի ճիւղին նախագահ Մուգպիլ պէյ։

Ատանայի վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Սէլանիկի վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Դալիպ պէյ և նմա յաջորդեց Ատանայի վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Թայիպ Հիլմի էֆէնտի։

Հէքքեարիի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Մշոյ նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Պեքիր էֆէնտի։

Աղերդի ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Սեբաստիոյ նախնական դատարանին առաջին հարցաքննիչ դատաւոր Հաֆըզ Մէհմէտ էֆէնտի։

Քասթամունիի Եէրէյլի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Աստաբազարի գայմագամ Էմին պէյ և նմա յաջորդեց Եէրէյլիի գայմագամ Մէհմէտ էֆէնտի։

— —

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Ծովային նախարարութեան ընդհանուր հաշուոց տնօրէն Խալիտ էֆէնտիի։

Սանիյէ Միւթէմայիզ աստիճան՝ նոյն նախարարութեան կեդրոնական հաշուակալութեան դեր-տնօրէն Իսմայիլ Հագգը էֆէնտիի և Մալթէփէյ երեւելիներէն Ալի Պէյզատէ Ահմէտ էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Ճիտտէի Էվգաֆի տնօրէն Ահմէտ Իզզէթ էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Տրապիզոնի երեւելիներէն Զիա պէյի և Սթրումճայի Թաղապետական բժիշկ Իզզէթ Էմին էֆէնտիի։

— —

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Էնկիւրիի կուսակալ Ապէտին փաշայի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ՝ նաւահանգստի վերատեսուչ Տիլավէր փաշայի։

Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Էմին պէյի կնոջ։

Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Տիկին Ատել Ֆոն Նորտէնֆլիշ պառոնուհւոյն, դուստր Տօքթ. Միւհլիգի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Հայոց Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իւթիւճեանի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Գերչէնրի կառավարիչ Նամըգ պէյի, Այվալըգի գայմագամ Էմին փաշայի, Փիլիպէի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Էմիլ Պուաէյի և Պրիսէլի կայլ ընկերութեան ընդհանուր տնօրէն Պ. Թէոֆիլ-Վիլմըթթէնի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Հալէպի երեւելիներէն Տօքթէօռ Լորէնցի ու Պ. Քեսոի և ի Քարբերդ մետաքսի գործարանատէր Գրիգոր էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ կայս. պալատան քարտուղարներէն Մուստաֆա ու Էդհէմ պէյերու, Պրուսէյի երկաթուղեաց ընդհանուր քննիչ Պ. Տէրբէֆի, Պելճիքայի դրամատէր Պ. Բոլ Մայէռի և Պերլինի պելճիքական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Ժօրժ Կոլտպէրկի։

— —

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Ռուսիոյ կայսրը Ս. Սթանիսլաս պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Այտընի կուսակալ Րիզա փաշայի եւ նոյն պատուանշանի երկրորդ աստիճանը՝ Նահանգին արտաքին յարաբերութեանց տնօրէն Արմենակ էֆէնտիի ու Ժանտարմներու հրամանատար Հէֆզի պէյի։

Ռուսիոյ կայսրն այս պատուանշանները շնորհած է ի փոխարէն այն ընդունելութեանց զորս Սերկիոս ու Բաւել Մեծ Դուքսերը գտած էին ի Զմիւռնիա։

— —

ՖԷՐՏԻՆԱՆՏ ԻՇԽԱՆ

Ֆէրտինանտ իշխանը՝ Վեհ. Սուլթանի ծննդեան առթիւ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեր է առ Ն. Կ. Վեհափառութիւն։ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն շնորհակալութիւն յայտներ է առ պուլկարական գործակատարն, Պ. Վուլքովիչ, իշխանին այս շնորհաւորութեան համար։

— —

ԿԱՅՍ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կը յիշուի թէ կայս. բժշկական ընկերութեան կողմէ պատգամաւորութիւն մը վերջերս Մեծ-Եպարքոսին ներկայանալով խնդրած էր որ ընկերութեան անդամք ազատ մնան ենթարկուելէ քաղաքային բժշկական գործոց վարչութեան որոշած տնօրինութեանց։ (Այս տնօրինութիւնք ծանուցուած էին յատուկ շրջաբերականաւ որ հրատարակուեցաւ նաեւ Արեւելքի մէջ)։ Արդ, պատգամաւորութեան սոյն դիմումին յաջող ելք մը ունեցած լինելով, ընկերութիւնն իր վերջին նիստին մէջ լսեց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նպաստաւոր պատասխանն և առաջարկութեամբ Տօքթ. Վուչինոյի որոշեց որ նոր պատգամաւորութիւն մը ղրկուի Քեամիլ փաշայի մօտ, մատուցանելու համար կայս. բժշկական ընկերութեան խորին երախտագիտութիւնն և խնդրելու համար Ն. Բարձրութենէն որ հաճի ընդունիլ ընկերութեան պատուակալ անդամի տիտղոսը։ Ցետոյ, ընկերութեան նախագահն առաջարկեց որ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին կողմէ խնդրոյն նպաստաւոր ելք մը տրուելուն առթիւ փառաւոր կոչունք մը տրուի. այս առաջարկ եւս ընդունուեցաւ միաձայնութեամբ։

— —

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿՆ

Վիլհէլմ Բ. կայսրն իւր գահակալութենէն յետոյ բարեփոխած և պարզ ձեւի մը վերածած էր գերմանական բանակին հետեւակ և հեծեալ զօրաց կանոնագիրը։ Վեհ. Սուլթանն իմանալով սոյն բարեփոխումներն, հրամայած է որ անոնք ի գործ դրուին նաեւ օսմ. կայս. բանակին համար։ Կայս. սոյն հրամանին վրայ, Հօպէ փաշա թուրքերէնի թարգմանել տուած է հեծելազօրաց վերաբերեալ գերմաններէն կանոնագիրն և անոր գործադրութիւնն սկսուած է արդէն։ Այս միջոցիս, Քամփօհէվնէր փաշա եւս զբաղած է հետեւակազօրաց կանոնագրոյն թարգմանութեամբ։

— —

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՊԱՀԱՆՋԱՏԷՐՔ

Ելմտական նախարարութիւնն, ինչպէս արդէն ծանուցեցաւ, պէտք եղած գումարը պատրաստած էր անգլիայի հպատակաց կողմէ տէրութեան հայթայթուած նիւթեղինաց հաշիւները կարգադրելու ինչպէս նաեւ օսմանեան ծառայութեան մէջ գտնուող անգլիացի պաշտօնատարաց յանձնեալ ամսաթոշակները վճարելու համար։ Այս գումար, որ կը հասնի 54,000 ոսկւոյ, մէկ կողմ դրուած էր Պառոն տը Հիրշի կողմէ Օսմ. կայս. Պանքային Փարիզու ճիւղին յանձնուած գումարին մէջէն։ Ելմտական նախարարութեան կողմէ յիշեալ պահանջատէրց եղած գլուխին վրայ, անոնցմէ ոմանք շաբաթ օրը Մալիյէի պաշտօնատունը ներկայացան ու, ի ներկայութեան անգլիական դեսպանատան Թարգման Պ. Պլօքի, չէքեր յանձնուեցան անոնց Բարիզու Օսմ. Պանքային վրայ։ Անոնք որք իրենց պահանջքն ստացած չեն տակաւին, իրենց հաշուոյ կարգադրութենէն անմիջապէս յետոյ պիտի ստանան զայն։ Գոհացուցիչ է տեսնել որ, կ'ըսէ Լ. Հէրըլտ, շնորհիւ անգլիական դեսպանին յարատեւ ոգւոյն և Ելմտական նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշայի սրամիտ տրամադրութեանց, կառավարութիւնն յաջողած է ելմտական գանձուն պարտուց մէկ բեռը թեթեւցունել։ Կը յուսացուի որ ուրիշ հպատակաց պահանջքներն ևս նպաստաւոր լուծում մը պիտի ստանան ի մօտոյ։

— —

ԲԱՐՁՐ. ԷՏՀԷՄ ՓԱՇԱ

Նախկին Մեծ-Եպարքոս Էտհէմ փաշա երկուշաբթի օրը կայս. պալատ երթալով Վեհ. Սուլթանէն արտօնութիւն խնդրեց Պրուսայի ջերմուկները երթալ իր յօդացաւը դարմանելու համար։ Ն. Բարձրութիւն կը մեկնի շաբթուս մէջ։

— —

Բ. ԴՈՒՌՆ ԵՒ Պ. ՏԸ ՀԻՐՇ

Ելմտական նախարարութիւնը վերըստին յանձնարարած է Օսմ. կայս. Պանքային՝ երկու միլիոն ֆրանքի ոսկւոյ ձոյլեր բերել տալ Բարիզէն։

Նախապէս բերուած ձոյլերուն միջոցաւ մէկ, կէս և քառորդ ոսկիներու դրամներ կը կոխուին արքունի Փողերանոցին մէջ։

— —

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պետական Խորհրդոյ նախնական դատարանի անդամոց թիւն, որ ցարդ երկու էր, չորսի վերածուած է։ Նոր անդամք են Պագըր պէյ և Տպագրական նախորդ տեսուչ Մէհմէտ էֆէնտի։

— —

ԲԵՐԱՅԻ ԽԱՂԱՐԱՆՔ

Բերայի նոր կառավարիչ Վսեմ. Էմրուլլահ էֆէնտիի պաշտօնավարութեան առաջին շաբթին ուշադրաւ կը հանդիսանայ կարեւոր տնօրինութեամբ մը որուն համեմատ փակուեցան ——լէրի բոլոր խաղարանք։

Կիրակի գիշեր, ժամ 4ին միջոցները, Ոստիկանութեան խորհրդական Պ. Պօնէն, ընկերակցութեամբ մի քանի ծպտեալ ոստիկանաց, Քօնքօրտիայի խաղարանը գնաց. երդչուհեաց սրահին մէջէն անոր գաղտնի դուռը նշմարուելուն, խաղարանի դուռը փակուեցաւ. սակայն ոստիկանութեան ներկայացուցչաց ազդարարութեանց վրայ՝ բացուեցաւ այն հինգ վայրկեանէն որոյ միջոցին խաղին տէրերը անյայտ եղած էին, տանելով ——լէրի տուփը, դրամը, մերաղները և թուանշանաւոր կամաց գործերը. սեղանին շուրջն հաւաքուած էին քսանի չափ խաղացողք։ Մինչդեռ դատական քարտուղարք ներկայից յայտարարութիւնները կ'արձանագրէին, մի քանի ոստիկանք գաղտնի դուռ մը գտան միջորով ծածկուած, որ դէպ ի սրճարանը տանող սանդուղի մը վրայ կը բացուէր։ Խաղին տէրերն անկից խոյս տուած էին, իրենց ինչքերն ալ միատեղ։ Սակայն անոնցմէ մին, ձեռքը պարկ մը մերաղ, բռնուելով կալանաւորուեցաւ։ Սրահին մէջ հաւաքեալ բոլոր խաղացողք խոստովանած են թէ ինչ նպատակաւ եկած էին անդ և մինչեւ իսկ ոստիկանաց յանձնած են ձեռքերնին գտնուած մերաղներն։

Խաղարանին կահկարասիք, որոց ցուցակը պատրաստուեցաւ, խնկոյն պիտի դրաւուին ըստ պատժական օրինաց։

Քուխմալի, Քումէրսի և միւս խաղատունք ևս նոյն երեկոյին փակուեցան ոստիկանութեան ձեռամբ։

— —

ՄԵՆԱՄԱՐՏ

Այս օրերս Բերայի մէջ շատ խօսուեցաւ մենամարտի մը վրայ որ տեղի պիտի ունենար դեսպանատան մը երկու պաշտօնէից միջեւ, եւ որ արգիլուեր է իրենց պատկանեալ իշխանութեան միջամտութեամբ։ Գործին պարագայները սապէս կը պատմուին։

Երկու պաշտօնէից մին կծու նամակ մը ստացած լինելով միւսէն, վկայ կը կարգէ իր պաշտօնակցաց մին որ ուղղակի դեսպանին եւ հիւպատոսին դիմելով կը պատմէ խրոխտութիւնը։ Ասոնք առանձին առանձին կանչելով երկու հակառակորդները բացարձակապէս կ'արգիլեն զ'որ եւ է մենամարտ, սպառնալով պաշտօնանկ ընել զանոնք, գաւառներուն ձեռամբ ձերբակալել տալ եւ այլն։ Վկային ընթացքը քննադատելի կ'երեւի ոմանց, մանաւանդ որ վկայն սպայ մին է եղեր։ Խնդիրն այժմ իրաւարարութեամբ կարգադրուելու վրայ է. սակայն կըսուի թէ անհաւանական չէ որ վերոյիշեալ եղական վկայն մենամարտի հրաւէր ստանայ այն անձէն կողմէ որուն վկայն ըլլալ կոչուած էր։

— —

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԿՐԷՏԷ

Կրէտէի ընդհանուր Ժողովոյ ընտրութիւնք աւարտեր են նախորդ շաբթուն, կատարեալ հանդարտութեամբ։ Ընտրուած 37ը յառաջդիմական կուսակցութեան կը պատկանին և 12ը պահպանողական կուսակցութեան։ Յառաջդիմական կուսակցութիւնն անձնուէր է կուսակալ Նիքոլաքի փաշային։

— —

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՐՈՒՆՍՏԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Սէլանիկի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ կայս. պալատան առաջին քարտուղարը Սէլանիկի կուսակալութեան հաղորդած է կայս. հրաման մը որոյ համաձայն նահանգին մէջ մետաքսէ, բուրդէ և ուրիշ նիւթերէ պատրաստուած ամէն տեսակ կերպասներէ մէկ մէկ ծրար իբրեւ նմուշ մայրաքաղաքս պիտի ղրկուին Վեհ. Սուլթանին մատուցուելու համար։

— —

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Օսմանեան Հանրային Պարտուց Վարչութեան մարտ ամսոյ հասոյթն 84,300 ոսկի եղած է և բաղդատմամբ անցեալ տարւոյ նոյն ամսոյն, 7,300 ոսկւոյ հասոյթի աւելցութիւն մը ցոյց կուտայ։

Եանեայի ռուսական հիւպատոս Պ. Եմիլիանոֆ անցեալ ուրբաթ օր մեռեր է նոյն քաղաքին մէջ։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Շուէտական դեսպանի եղբայր՝ Պէրունէն։

Երէկ մայրաքաղաքէս մեկնեցան Մէտինէի դատաւոր Մէհմէտ Ֆէյզի էֆէնտի՝ յիւր պաշտօնատեղին, Պիզաի Նաիպ Ապտիւրրահիմ էֆէնտի ի Տարտանէլ, գերմանական դեսպանատան առաջին քարտուղարն ի Մուտանիա և գերմանական դեր-հիւպատոս Պ. Ֆոն Հայթման՝ արձակուրդով ի Պերլին։

—Երուսաղէմայ նորընտիր կառավարիչ Րէշատ փաշա վաղը իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

—Սուրիոյ Համա գաւառին հրամանատար միրլիվա Իպրահիմ փաշա մեռեր է նոյն քաղաքին մէջ։

—Երէկ առաւօտ եւրոպական կառախումբով 65 հունգարացի զբօսաշրջիկներ հասան ի Կ. Պոլիս։

—Ռուսական դեսպանուհի տիկին Նէլիտոֆ վաղը կը մեկնի մայրաքաղաքէս։

—Անգլիական դեսպանուհի Լէտի Հուայթ երէկ Վիէննա ուղեւորեցաւ։

—Նիկոմիդիա-Էնկիւրիի երկաթուղւոյն առաջին 120 քիլոմետր գծին ուսումնասիրութիւնք աւարտած ըլլալով, արդիւնքն հաղորդուած է Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան որ իւր հաւանութիւնն յայտնած է։ Շինութիւնք պիտի սկսին ի մօտոյ։

—Զմիւռնիոյ լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ Պուրնապատէն երկու ժամ հեռու Նէմֆիօ անուն գիւղաքաղաքին մէջ հրդեհ ծագելով 113 խանութ ու մթերանոց, 2 խան, 10 տուն և մզկիթ մը հրոյ ճարակ եղեր են։ Եղած վնասը 20,000 ոսկւոյ չափ կը հաշուի։

—Երեկի Թուրք լրագրաց մէջ պաշտօնապէս հերքուած է յունարէն Ա... Թրքախօս Թերթի այն լուրը թէ Գոնեայ կուսակալութեան կեդրոնը Գոնեայէ Սպարթա պիտի փոխադրուի։

—Երէկ ի Քէաղխանէ բուռն կռիւ մը ծագեցաւ Լէհաց և Հրէից միջեւ չնչին պատճառով մը։ Կռուարարք 150է աւելի էին, որոց մէջ կային նաեւ բազմաթիւ կիներ։ Կռուարարներէ ոմանք վիրաւորուեցան. հեծեալ ոստիկանաց խումբ մը միջամտելով, շատերը ձերբակալեց, միւսներն ալ փախան շտապաւ և այսու կռիւը վերջացաւ։

—Հալէպի նահանգին մէջ զինուորական հասութից հայթայթման առթիւ զեղծումներ տեղի ունեցած լինելով յատուկ պաշտօնեայներ ղրկուած էին հարկ եղած քննութիւնները կատարելու համար և Թ— այս առթիւ ծանուցած էր թէ քաղաքային պաշտօնեայք ոմանք եւս մաս ունեցած են այդ զեղծմանց մէջ։ Արդ, Հալէպի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ այդ խնդիրը բնաւ վերաբերութիւն չունի տեղւոյն քաղաքային պաշտօնէից հետ։

—Ոստիկանութիւնն անցեալ մարտ ամսոյ մէջ 120 չարագործներ աքսորած է ի Տրապիզոն, ի Սամսոն, յԻսկէնտէրուն, ի Մէրսին, յԱքիա և այլ հեռաւոր վայրեր։

—Տօլմապաղչէի կազարանին նորոգութեան համար նախընթաց օր յանձնաժողով մը ի նիստ գումարեցաւ Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ։

—Սեբաստիոյ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Մուսթաֆա անուն աւազակն, որ Ամասիոյ և շրջակայից մէջ կ'ասպատակէր, ձերբակալուեր է։

Պէօյիւքտէրէի աղջկանց վարժարանի ձեռագործաց վիճակահանութիւնը տեղի ունենալով Զատկի երկրորդ օրն, հետեւեալ թիւերը շահեցան.

262 296 376 299 322 356 219
186 316 14 156 386 32 99 154
377 185 179 351 252 279 329 97
110 328 237 286 278 259 338 30
11 348 254 164 202 26 127 151
82 175 165 13 95 339 269 148
162 3 67։

Կը խնդրուի շահող անձերէն որ թըուականէս մինչեւ մէկ ամիս Պէօյիւքտէրէի աղջկանց վարժարանը դիմելով ըստանան շահուած առարկայները։

ԹՐԱՄՈՒԷՑԻՑ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Կը ծանուցուի ընկերութեանս արժէտէարց, որք իրենց բաժիններն յանձնած են՝ փոխարէն նորն առնալու համար, թէ ընկերութիւնն յետ քննութեան ջնջած է իր Բաժինները, և թէ Նոր արժէթուղթերն հասած և ամենքն ալ Դրոշմի վարչութեան կողմէ դրոշմուած ըլլալով ըստ օրինի, պիտի բաշխուին ի ստորեւ նշանակեալ օրերուն։

Ըստ այսմ, ընկերութեան ցարդ. ունեցած բոլոր արժէթուղթերը շրջաբերութենէ քաշուելով, ամեն անոնք որք ունին այդ Բաժիններէն, պարտին յանձնել զայնս կարելի եղածին չափ շուտ, որպէս զի կարենան քննուիլ և փոխանակուիլ ըստ մեր 1888 դեկտեմբեր 12/24 Թուակիր ազդին։

Աւասիկ այն Բաժիններուն Գորտըրօներն որք մինչեւ այսօր ճշդուած են եւ որք պարտին ներկայացուիլ ի Կեդրոնատեղին ընկերութեան, ժամ 11էն 2, հետեւեալ կարգով.

Գորտըրօ

Թիւ 1 էն 37,	չորեքշաբթի	24 ապրիլ
38 էն 64,	հինգշաբթի	25 »
65 էն 130,	շաբաթ	27 »
131 էն 163,	երկուշաբթի	29 »
164 էն 229,	երեքշաբթի	30 »
230 էն 290,	չորեքշաբթի	1 մայիս

Կ. Պոլիս, 6/18 ապրիլ 1889
2—3 124 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՏԻԿԻՆ ՕՍԹՐՈՎՍՔԻ
ԲԺԻՇԿ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

ՏԻԿԻՆ ՕՍԹՐՈՎՍՔԻ, որ Պետրսպուրկի բժշկական վարժարանէն վկայեալ է, ամենայն ճարտարութեամբ կը դարմանէ ամեն տեսակ կանացի հիւանդութիւններ, մանաւանդ կուրծքի, ստամոքսի, գլխու, աչքի և արեան պակասութեան ինչպէս նաև փոքր տղայոց յատուկ ամեն տեսակ հիւանդութիւններ։

Հիւանդներ կ'ընդունի ամեն օր միջօրէէն մինչեւ իրիկուն իւր տունը Բերա Կլավանի փողոց Թիւ 9։

Աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը մինչեւ կէս օր ի Բանկալթի ռուսական հիւանդանոցը և չորեքշաբթի օրերն ալ իւր տունը։

Ի Պոլիս, Սկիւտար, Գատըգիւղ և Վոսփորի գիւղեր ևս այցելութեամբ կերթայ։
139 7—15

ԽԼՈՒԹԻՒՆ

Եւ բզզիւնք գլխու մէջ։ Միջոց իւր տան մէջ բուժելու զայնս, առանց ընդհատելու իւր պարապմունքն։ 30 սանդիմ ղրկելով կ'առացուի 132 երեսի պատկերազարդ տետրակ մը։ Դիմել առ 18
M. Nicholson, 4, rue Drouot, Paris

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պրուքսէլ, 20 ապրիլ

Կը հաւաստեն թէ կառավարութիւնն հաղորդած է առ զօրավար Պուլանժէ արտաքսման հրամանագիր մը, եւ թէ զօրավարը պատասխանած է որ յառաջիկայ երեքշաբթի պիտի մեկնի յԱնգլիա։

Պրուքսէլ, 23 ապրիլ

Զօրավար Պուլանժէ վաղն առաւօտ պիտի մեկնի յԱնգլիա։

Պուլանժէական լրագիրք կ'ըսեն թէ զօրավարն արտաքսուած չէ, այլ մեկնած է՝ դժուարութեանց առաջքն առնելու համար։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 12 ապրիլ
Դահեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)	110 1/4
3 » » » (վճռ.կնէն)	109 7/8
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22 52 1/2
» » » (վճռ.կնէն)	23

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ դոց. (Միաց. Բ. Սէրի		18	4
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	18	4
Բերայի մէջ	»	—	—
Առաւօտուն բացուելուն	»	18	1
Կէս օրին	»	17	39

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	43	4
Այս առաւօտ	43	4
Կէս օր	43	

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	29	10
»	B. »	17	10
»	C. »	18	1

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4	34
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ. »	9	9
Պանք տը Գօնս.	» »	7	20
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	4	35
Թրամուէյ	»	465	
Ռումելի երկաթուղի	Ֆր.	61	25
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—	—
Բաժնեթուղթ Լավրիոնի	»	106 1/2	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ՂՐՇ.	100	
20 Ֆրանքնոց	»	87	33
Անգլիական ոսկի	»	110	23
Իմբէրիալ	»	91	
Քրիմից	»	51	15
Ռուպլի Թղթադրամ	»	8	52
» արծաթ	»	77	25
Մէճ. արծաթ. (տալը)	»	108	26
Վեցնոց	»	103	30
Հինգնոց	»	103	30
Մէթալիք	»	102	20
Թասֆիյէ	»	9	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 23 Ապրիլ ժամ 3 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	98 3/8
Օսմ. Սէրի Դ. բացուելու	16 1/2
» » » գոցուելու	16 9/16
» » » Ա.	29
» » » Բ.	17
» » » Գ.	16 3/8
Օթոման 1871	92 1/4
Փոխառութիւն 1877	101 1/4
Պանք Օթոման	12 3/8
Ռուսական փոխառ. 1873	103 1/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	91 3/4
» առանձ. բրիվիլէժիէ	101 3/8
Տայրա Սանիէ	85 1/2
Օսմանեան (փոխառ. Ռօչիլտ)	104 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 436

Վիէննա, 23 Ապրիլ, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 35(*)
Օսմանեան երկաթուղի	32

Բարիզ, 23 Ապրիլ ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	106
» 3 0/0	87 50
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուելու	16 72 1/2
» » » գոցուելու	16 67 1/2
» » » Բ.	17 05
» » » Գ.	16 50
Օսմանեան երկաթուղի	61 50
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթոման	551 25
Գրէտի Լիոնէ	697 50
» Ֆօնսիէ	1327 50
Գոնդուառ տ'էսգոնթ	112 50
Սուէզի ջրանցք	2371 25
Ռուսական 5 0/0 1877 ի	— —
Իտալական Ռանթ	97 62 1/2
Սպանիական (արտաքին)	77
Եգիպտական միացեալ	465
Բրիօրիթէ Թիւրք	447 50
Հելլենական 5 0/0	45 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 26

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՍԱՄՍՈՆ, 27 մարտ

Ներկայ ամիսը նշանաւոր եղաւ Սամսոնի համար, տեղային և ազգային հանգամանաց պարունակութեամբ։ Տեղային եղելութեանց գլխաւորն է Քաղաքապետութեան նոր և պատուաբեր ձեռնարկն ի մասին ուղիներու բացման և առողջաբար կարգադրութեանց, որք շնորհիւ նորակարգ պետին, օր աւուր առաջ կը մղուին. քիչ ատենէն, քաղաքը պիտի բարեշրջի, կամ լաւ ևս է ըսել, հիմնովին պիտի նորոգի. գարշահոտ խորշեր, խարխուլ, անկանոն շէնքեր մէկ րոպէի մէջ կը հարթին և պողոտայից կը փոխուին։ Մաքսատան քովէն մինչեւ յունաց թաղն, ամբողջ շուկայն, ուղղագիծ, լայնարաց և տափարակ ուղի մ'եղաւ. հայոց թաղի նեղ ու խոտորնակոր փողոցները կը լայնին, ի մի բան, Սամսոն նոր պիտի լինի քաղաք։

—Գրեթէ 3 ամսէ աւելի է որ պիտի կազմուի Թաղ. Խորհուրդը, դեռ առկախ մնացած է ընտրութիւնը. պատճառը ճիւղաւոր է, նախ՝ որ անդամակցութեան նըրաճարները կը գերազանցեն զիրար իրենց կատակաշարժ [illegible], ո՛չ թէ գործնական օգուտներ մատուցանելու այլ իւրաքանչիւրն իւր մանածը ներկելու դիտաւորութեամբ. զուարճալի է տեսնել այդ խեղճ պաշտօնամոլները. մին, անբուժելի տկարութեան ենթակայ, տակաւին կը յարատեւէ իւր ազգակործան քաջագործութեանց և յետադիմական գաղափարաց ոբոմնացանութեան մէջ. մենացեալ, ռամկին ուշն և ուրուշը գրաւած է իւր անձին վերայ. կո՛յր տարր, չ'գիտեր միասն ու չահն. յաճախ անգիտաբար յառաջ կը մղէ արշաւանք մը, որոյ նպատակին վերայ գաղափար մը չունի. Միւսն, իւր ձեռաց գործին, կռանը թողլով սալին քով, կը վազէ, փողոցները կը չափէ, մութ խորշերու մէջ, քուէ կը մուրայ ընտրող ազգայիններէն, որք, առանց խորաքննութեան, նպաստաւոր կը վարուին. ուրիշ մը, Սահմանադրութեան կանոնագիրն ի ձեռին, կը մխի ամենուրեք, ապօրինի կը հռչակէ ընտրեալ ազգային մը, եթէ սա հակակիր լինելու յանցանքով բռնաւորեալ է. ո՛ր մին թուեմ, այս բոլոր ներքին խռովութեանց նախապատճառը, մէկ սան ի գերեզման դրած, կողն ի կող կը շրջի խառնակութեան հերոսի մ'անձնաւորութիւնն զգեցած։

Ցաւալի՛ իրողութիւն, որոյ վախճանը պիտի լինի անկերպարան կացութիւն մը, ազգային անիշխանութիւն, եւ եւ։ Հարկ է յիշել թէ՝ 200 տներէ բաղկացեալ տեղւոյս Ազգայինք գաղթականութիւն մ'են 40-50 տարի առաջ բնակութիւն հաստատած։ Գաղթողաց քաղաքներուն բազմութեան հետ ուղիղ կը համեմատի գաղափարաց ծաւալը։ Կարծիքները (եթէ կան հիմնապէս) կախումն ունին քաղաքաց թիւէն. սակայն ամբողջ կարծիքներն ամփոփելով երկու ճիւղ կը գտնեմք. յառաջդիմական և յետադիմական. վերջին կուսակցութիւնը կը կազմէ ստուար լեգէոն մը հետեւորդաց, որք իրենց խաւարակ խեղդել կ'սպառնան միւս ցանցառ մասն, որ սակայն կը բաղկանայ մտաւոր և նիւթական ոյժոք պարունակող պատուաւոր ազգայիններէ. Ժողովրդականութեան քաղցր անունը պատրուակ եղած է յետադիմականաց ամեն վտանգաւոր ուղղութեանց։ Ամենատխուր պարագայն այս է թէ՝ այս վերջնոց եռանդուն խաչակիրն է տեղւոյս քահանայն, ողորմելի պաշտօնեայ եկեղեցւոյ, տգիտութեան մեգով պաշարեալ և մեծամասնութեան կողման թմբուկը տափելու դերին քաղաքականութեան աշակերտեալ. յանդգնի՞ս թէ՛ նպատակս, ո՞ գիտէ, կը գտնուի այնպիսի տարրներու մէջ, որք ուղղակի կը վտանգեն ազգային ներկայ և ապագայ կեցութիւնը, թէեւ այլ արարք անխոտոր ծառայեն նորա անձնական շահուէտ սիգրանց։

Առ այժմ, անմխիթար կերպարանի մը մէջ է Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան խնդիրն, որոյ յաջող ելք մ'ունենալուն բարեմաղթու լինինք յաւէտ։

ՌՈԴՈՍԹՈՅ, 4 ապրիլ

Թաղապետական ժողովոյ վերջին ընտրութիւնը կատարուած է այս անգամ Հայոց ի վնաս, ընտրական օրինաց մէկ յօդուածոյն նորահնար մեկնութեամբն՝ որոյ դէմ բողոքուած է ուր որ անկ է։ Մինչեւ ցարդ այդ ընտրութեան եղանակը շատ տարբեր կերպիւ ընդունուած էր. այլ ո՛չ մէկ հասարակութիւն կը բողոքէր, քանզի օրինաց ոգւոյն համաձայն էր։ Այս անգամ, չգիտենք ի՞նչ նպատակաւ, յանկարծ ընտրողաց թուոյն մեծ սահմանափակումով մը՝ շատ կալուածատէր կամ հողատէր հայեր դուրս կը ձգուին, առարկութեամբ թէ՝ միայն քաղաքի մէջ հաստատուն կալուած ունեցողք՝ որ այսչափ ինչ տուրք կը վճարեն, կրնան ընտրուելիլ. Այս եղանակաւ՝ ապագայի մէջ բնաւ հայ անդամ պիտի չգտնուի թաղապետական ժողովոյ մէջ. ըստ որում՝ հայք առաւել հողային կալուածատէրք են քաղաքին շուրջն, որ թաղապետութեան իրաւասութեան սահմանի մէջ կը գտնուի։

—Բարեգործութեան եւ բարեպաշտութեան եռանդը կ'աւելնայ տակաւ. Կրկին թաղերու եկեղեցիք կը զարդարուին տրօք եւ ներկայութեամբ ժողովրդեան. Կ. Պոլսէ բերել կը տրուին ընտիր փսիաթներ, ճաշակն եւ մաքրութիւն կ'սկսին տիրել տաճարներու մէջ, խոստովանինք, ազդեցութեամբ եւ ներշնչութեամբ Գեր. Հըմայեակ Սրբազանի, որ մաքրակրօն ու մաքրասէր է միանգամայն։ Այս անգամ ևս հաճութեամբ կը յիշենք Ս. Խաչ Թաղի Պատ. Խորհրդոյ անդամներէ Մեծ. Կարապետ էֆէնտի Նէվրուզեանն որ՝ իւր քսակէն 24 հատ ընտիր եւ գեղեցիկ եկեղեցական շապիկներ շինել տալով՝ նուիրեց Ս. Խաչ եկեղեցւոյ։ Յուսալի է թէ այս եկեղեցասիրական զգացում նմանողներ պիտի ունենայ միշտ։ Աղքատաց խնամակալութիւն մը ևս կազմուած է, որ ամեն առթիւ պիտի դարմանէ հիւանդներն ու չքաւորներն։ Ա. Մ.

ԷԴԵՍԻԱ, 25 Մարտ

Ամսոյս 12ին, Տնօրէնի կիրակի օրը, քաղաքիս Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ձեռնադրութեան մ'առթիւ, աստանօր նմանը խիստ քիչ անգամ տեսնուած եկեղեցական մեծաշուք հանդէս մը տեղի ունեցաւ։

Մշոյ Իշխան-Ձոր գիւղի բնիկ՝ և Ս. Յովհաննու վանուց միաբան Պ. Առաքել, յանձնարարեալ և վկայեալ Մշոյ և Կէնճի Ազգ. իշխանութեանց պաշտօնագրովք իւր հօր՝ Տ. Մկրտիչ քահանայի ուղեկցութեամբ՝ քաղաքս դիմած էր վարդապետական ձեռնադրութիւն ընդունելու ի վերայ ծանուցեալ Ս. Յովհաննու վանուց, որ մասին տեղւոյն Կրօն. իշխանութեան միջոցաւ տեղեկագրուած և ըստացուած է կանխաւ Ազգ. Պատրիարքարանի հաւանութիւնն։

Գեր. Տ. Խորէն սրբազան՝ Նախընթաց շաբաթ իրիկունն՝ [illegible] բրաւ Ս. Սարգսի վանուց եկեղեցին, և յաջորդ առաւօտ՝ ի Ս. Աստուածածին պատարագելով ուր կ'սպասաւորէին Արժ. Տ. Գէորգ վարդապետ Եդեսայի՝ միաբան Աղթամարայ, Առաջ. Տեղապահ Սեւերակի և քահանայք՝ փառաւոր հանդիսիւ կատարեց ձեռնադրութիւնը ընծայելոյն՝ զոր անուանեց Տ. Մամբրէ Վրդ.։

Ներկայ երկուեւ հազարաւոր բազմութիւնն, սպասելի արարողութեան պատճառաւ խորին տպաւորութեան տակ, հոգեզմայլ ուրախութեամբ մեկնեցաւ եկեղեցիէ։

—Տեղւոյս Րէժիի Տնօրէնն՝ ինչպէս ժամանակէ մ'ի վեր կ'սպասուէր, վերջապէս պաշտօնէն դադրեցաւ, և նմա յաջորդեց Այնթապի Տնօրէնն, որ սոյն ժամանելէն ի վեր ձեռնարկած է վերստին ստուարացնել դէտերու թիւն որ քանի մը ամիս առաջ մեծապէս զեղչուած էր։

Կը յուսացուի որ նորեկ Տնօրէնին ձեռք առած նոր տնօրինութեանց շնորհիւ, զգալի կերպիւ պիտի բարւոքին Րէժիի գործերն, որք ժամանակէ մ'ի վեր մաքսախոյզներու գործունէութեան շնորհիւ՝ աննախանձելի վիճակի մը մատնուած էին։

—Կառավարական շրջանակի մէջ ծագած խնդրէ մ'առիթ առնելով, անցեալները գաւառիս Ս. Առաջնորդը Սեւերակի վրայ ունեցած Առաջ. իրաւասութենէն հրաժարած էր, նկատելով մանաւանդ որ այդ գաւառակ կը գտնուի տարբեր նահանգի մը—Տիգրանակերտի կառավարական սահմանին մէջ։

Սակայն Սեւերակի պաշտօնական մարմնոց և յատկապէս ղրկուած պատուիրակաց թախանձանաց վրայ, Նորին Սրբազնութիւն հաճեցաւ ըստ առաջնոյն՝ իւր առաջնորդութեան սահմանին մէջ ճանչել զՍեւերակ։

—Ասպատակաբարոյ ցեղերու զսպման առթիւ տեղի ունեցած զինուորական համախմբման մասնակցելու համար՝ Հալէպէն ևս ղրկուած խումբ մը հեծելազօրք՝ անցան գնացին ի [illegible] և ի [illegible]։

Վերջին տեղեկութիւններէ կ'իմանանք որ անդանօր համախմբեալ զօրաց թիւն 4,000 ը կ'անցնի։

Ձերբակալուած և բանակեւորը տարուած են ասպատակ ցեղերու տգեղ համբաւով հռչակաւոր հանդիսացած ցեղապետք ոմանք. Ջիւրեգլոյ պետն՝ Ալի Մըր մէջալ, Շամմար—Աբաբաց (նախկին Քամիրացիք, երբեմն քրիստոնեայ) պետն՝ Ֆարի, և Միլլի քրդաց պետն՝ Իպրահիմ (նախորդ աքսորական Ալէմին փաշայի,) որ անցեալ ամառ՝ ինչպէս գրեցինք յայնժամ Արեւելք ի մէջ, անգամ մը ձերբակալուած և է Տիգրանակերտ փոխադրուած ըլլալով հանդերձ, բաղդի անհասկանալի յաջողութեամբը, յոյժ կարճ միջոցէ մը յետոյ, կրցած էր վերստին ազատ համարձակ իւր բնակավայրը ի Վէյրան-Շէհիր վերադառնալ։

Սոյն ցեղապետք՝ այժմ մանրակրկիտ հարցաքննութեան մ'ենթարկեալ են բանակեւորը կազմուած զինուորական ատեանին առջեւ, որ յայտարարութիւն հանած է թէ պիտի ջանայ 5 տարիէ ի վեր աւարի առնուած հասարակային ըստացուածքը գտնել և տէրը վերադարձնել։

Սոյն թանկագին յայտարարութեան իրագործումն ո՛րչափ բաղձալի, նոյնքան ևս յուսալի է. զի գործին ստացած կարեւորութիւնն ինքնին կը հասկցուի, երբ դիտենք որ այսօր «4,000» կայսերական զօրք՝ մէկ կէտի վրայ որոշ նպատակի մը համար համախմբուած են, որ աննշան դէպք մը չէ բնաւ։

—Քանի մը շաբաթէ ի վեր՝ օդը գրեթէ շարունակ կ'ամպէ, սակայն առանց անձրեւելու, ուստի այս գարնանային օրերու մէջ՝ յոյժ պէտք կայ վասն արդիւնաւորութեան յառաջիկայ հնձոց։

Ժողովրդեան կասկածոտ և յուռետես մասին համար, օդոյ այս անկութիւն այժմէն մտամարմաջ կը պատճառէ, որ կ'արդարանայ մասամբ սնոտի՝ զի ցորենոյ տեղական գինն որ ժամանակէ մ'ի վեր կ'արժէր 70 ղրշ. վերջին քանի մը աւուրց մէջ 96ի բարձրացած է, կլիմայի ազդած աննըպաստ տպաւորութեան պատճառաւ։

Գ. Կ. ՌԱՍԿԵՐՉԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳ. ՎԵՀԱԺՈՂՈՎ
ԿԱՆԱՅՑ ԻՐԱՒԱՆՑ

Դարձեալ Ֆրանս Մօտ նորաձեւութեանց թերթէն հետեւեալ շահագրգիռ տեղեկութիւնները կը քաղենք 1889ի կանանց վեհաժողովին վրայ։

Խոստացած եմ բազմաթիւ բաժանորդուհիներու, որք այդ մասին փափաք յայտնած են ինձ, տեղեկութիւններ տալ իրենց 1889ի կանացի Իրաւանց Վեհաժողովին վրայ։

Արդ հայթայթած լինելով հարկ եղած թուղթերը, կը փութամ զայնս իրենց հաղորդել ի շահ ամենեցուն։

«1889ի Հարիւրամեակն Իրաւանց ամբողջ աշխարհի մէջ հռչակման տարեդարձը լինելով, սոյն թուականն ինքնին կ'որոշուի իգական մեծ ցոյց մը կազմակերպելու համար. ասի նաև յարգանք մը նուիրել պիտի լինի մեր մարց, որք վերջին դարուն՝ մեր օրինաւոր պահանջմանց նախաձեռնութիւնն ստանձնելու արութիւնն ունեցան. արդէն 1878ին, նախորդ ցուցահանդէսին, կանացի Իրաւանց վեհաժողով մը ընտիր արդիւնքներ ձեռք բերաւ. այդ վեհաժողովն՝ 1889ի վեհաժողովին նախաբանը լինելու է միայն։

Արդարեւ անկից ի վեր կացութիւնն ակներեւ կերպիւ փոխուած է ի նպաստ մեր դատին և դիտելու արժանի կէտ մ'է թէ կինն այսօր այն կեդրոնն է յոր կը ձգտին Նախընտրանօք յառաջդիմութեան ճիգերն. ամեն ուրեք կ'զբաղին իւր դաստիարակութեան վրայ, իւր կացութեան վրայ օրէնսդրութեան և տնտեսագիտութեան մէջ. մինչդեռ ընկերութիւնք կը վիճին, կը մաքառին և ատրակարծիք կը լինին դիւանագիտական կամ ընկերական խնդրոց վրայ, ամենքն ալ համամիտ են զինքն աւելի ճոխ բաշխումի մը (répartition) հրաւիրելու համար. կը թուի թէ ամենէն քաղաքակիրթ ցեղերն հո՛ն կը փնտռեն բնազդաբար իրենց փրկութիւնը՝ ներկային և իրենց ապահովութիւնն՝ ապագային մէջ։

Այդ ընկերութիւնք կը հասկնան վերջապէս թէ մարդկութիւնը զուրկ է իւր կազմիչ երկու տարրոց մեկէն. այսպէս, կնոջ խնդիրն որ, Ֆրանսայի մէջ, ցարդ միշտ օտար մնացած էր խորհրդարանին զբաղումներէն, վերջերս իւր մուտքն ըրաւ երկու օրինաց առաջարկներու ձեւին ներքեւ. մին պահանջող վաճառական կանանց ընտրողութիւնն՝ առեւտրական դատարանաց դատաւորներու ընտրութեան մէջ, առաջարկ որ կը պաշտպանուի 165 երեսփոխաններէ և միւսը՝ քաղաքային իրաւունքները խնդրող կնոջ համար։

Այսօր տեղեկագիրք մատուցուած են և անտարակոյս օրէնքներն ի մօտոյ պիտի քուէարկուին։

1889ի վեհաժողովը երբ հիմ պիտի ունենայ ուրեմն ստացեալ իրողութիւններ և իւր գործն այդու աւելի ազդեցիկ պիտի լինի։

Վեհաժողովի սոյն գաղափարն որոշուելուն պէս, այն բոլոր ընկերութիւնք որք կանանց ճակատագրին բարելաւութեան կ'զբաղին, դաշնակցած են միաձայնութեամբ կազմակերպութեան համար. Հին և Նոր աշխարհի բոլոր Ընկերութիւնք, որոց նպատակը նոյնն է, հրաւիրեալ են սոյն վեհաժողովին։

Օտարազգի անդամք, որք չեն բընակիր ի Ֆրանսա, ո՛ և է դրամական մասնակցութենէ ազատ են։

Պատուոյ անդամ անուանեալ են այն ֆրանսացի ծերակուտականք եւ երեսփոխանք, որք ստորագրած և պաշտպանած են կանանց ի նպաստ օրինաց առաջարկն, ինչպէս նաև այն նշանաւոր հրապարակագիրք, որք իրենց թերթերուն աջակցութիւնը կը շնորհեն մեզ։

Նոյն տիտղոսին իրաւունք ունին նաև այն օտարազգի դիւանագիտական անձնաւորութիւնք, որք իգական ազատագրութեան դատին կը ծառայեն և որք իրենց երկրին մէջ, սոյն տեսութեամբ կարեւոր բարենորոգումներ ձեռք բերած են. պատուոյ անդամութեան կը կոչուին նաեւ այն օտարազգի նշանաւոր կանայք, որք իրենց խօսքով և իրենց գրչով անդադար սոյն գաղափարները ծաւալելու կ'զբաղին։

Պատուակալ անդամ կը լինին այն ֆրանսացի անդամք որք առնուազն 25 ֆրանքի վճարում մը կ'ընեն։

Գործօն անդամ կը լինին այն ֆրանսացի անդամք որք 10 ֆրանք կը վճարեն։

Մասնաւոր առանձնաշնորհմամբ, Ֆրանսական Ընկերութիւնք և նոյա խնամակալ ժողովք, նոյն վճարմամբ, կարող են երեք պատուիրակ ղրկել։

Սոյն երեք կարգի անդամք միայն իրաւունք ունին բանակցութեանց մասնակցելու, մինչդեռ համակիր անդամք, այսինքն ձրի ընդունուած անդամք, կարող չեն քուէարկութեան մասնակցելու։

Վեհաժողովը ճիւղերու պիտի ստորաբաժնուի։

Աւասիկ իւր ծրագիրն։

Ա. Պատմական ճիւղ

Ազդեցութիւն կանանց և նոցա գործունէութիւն՝ մարդկային ընկերութեանց ընթացքին և զարգացման մէջ։

Բ. Տնտեսական ճիւղ

Ուսումնասիրութիւն կանանց աշխատութեան և բանողչէքին վրայ զանազան երկիրներու մէջ. Նոցա արտաքսումն կամ ընդունելութիւնն ազատական ասպարէզներու մէջ։

Գ. Բարոյական ճիւղ

Քննութիւնք բարուց ապականութեան պատճառներուն և նոցա դարման տանելու միջոցներուն վրայ։

Դ. Օրէնսդրական ճիւղ

Բարեխօսումնք այն օրինաց որք աշխարհի մէջ կանանց ստորադասութիւնը կը նուիրագործեն։»

Այն բազմաթիւ անդամակցութիւնք, որք ամեն օր կը հասնին կանացի Իրաւանց Վեհաժողովին, ապահովապէս զայն վերջին ծայր շահեկան պիտի ընծայեն։

(Ֆրանս Մօտ) ՏԻԿ. ԺԱՆՆ ՏԸ ՊԱՐՆԵԻ

ԱՆԴՈՆԻՕ ԲԷՌԻՆԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ

61 եւ 71 — Ղալաթիա, Եօզղանճըլար — 61 եւ 71

Հանգուցեալ ԱՆԴՈՆԻՕ ԲԷՌԻՆԻի ժառանգորդները պատիւ ունին հրաւիրել իրենց բազմաթիւ յաճախորդներն, ինչպէս և հասարակութիւնն, որ հաճի այցելել իրենց վաճառատունները, զորս ի նորոյ լցուցած են ամեն տեսակ նոր առարկայներով, ինչպէս, Խոհանոցի վառարաններ ամեն տեսակ. Վառարաններ յախճապակիէ, երկաթէ, երկաթեայ թիթեղէ են. Խոհանոցի ամեն տեսակ պիտոյք կլայեկածաւոր թափածոյ երկաթէ, կլայեկածաւոր երկաթէ եւ Ֆրանսական պղինձ. Պարի ժամացոյց. Լամբար. Դանակներ (Ֆրանսական ապրանք) ալպաքա և արծաթազօծ ալպաքա. արծաթազօծ դգալներ մետաղէ Անգլիական դանակներ եղջիւրի և երենոսեայ կոթերով. Գորտէլէ ջրհաններ, Հըրբէնի ջրհաններ, Պարտէզի [illegible], [illegible] [illegible], ամեն տեսակ Լոգարաններ եւ եւ։

ՇԱՏ ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐ

Տան. ԲԷՌԻՆԻ վաճառատունն ունի արհեստանոց մը՝ հարկ եղած ամեն մեքենայներով՝ կատարելու համար յանձնարարեալ ամեն աշխատութիւն։

Ի դիմաց Ա. ԲԷՌԻՆԻի ժառանգորդաց
294 Ժ. Գ. ԲԷՌԻՆԻ

ՏՈՒՔԹՕՐ ՋՕՀՐԱՊ

Բժիշկ Շիշլիի գաղղիական Լա-Բէ հիւանդանոցին, վաղեմի Ներքին բժիշկ Լիոնի եւ Սէնդ Էդիէնի հիւանդանոցաց (ի Գաղղիա), թղթակից անդամ Լիոնի բժշկական ազգային ընկերութեան, մասնագէտ Ականջի կոկորդի եւ Քթի հիւանդութիւններուն եւ Ելեկտրական դարմանոց, այցելութիւնք կ'ընդունի առաւօտներն (ժամ 10 էն 12) իւր տունն որ ի Մեծ փողոց Բանկալթիի Թիւ 75, կէս օրէն վերջ ի Սըղամալը Պաղչէ գաբու Մէրհամէթճեան դեղարանն Թիւ 18, ուր աղքատ օրերը ձրի կը դարմանէ։ 4 47—81

ՏՐ. ԼՈՂՈԹԷԹԻՍ

Մասնագէտ կանանց ծննդաբերութեանց և հիւանդութեանց, նախկին ներքին բժիշկ Մինիխի Մաղէրնիդէ հիւանդանոցին, որ իւր մասնագիտութիւնն ուսումնասիրած է ի Լոնտոն, Բարիզ, Վիէննա և Պերլին, ամեն օր իւր յաճախորդաց տրամադրութեան ներքեւ է ժամ 11էն 1 (Ր. Ե.)

Աղքատ կանանց համար ձրի խորհրդակցութիւն և ծննդաբերական գործողութիւն երեքշաբթի և շաբաթ օրերը, ժամ 9 էն 10 1/2։

Բերա, Եէնի փողոց, Թիւ 12 (Աղաճամի մօտ)։ 395 7—20

ԱԶԴ. Ֆրանսացի ընտանիք մը իւր գիշերօթիկ կ'ընդունի քանի մը օտարականներ։—Ֆրանսերէնի դասեր։ Մասնաւոր եղանակ ֆրանսական լեզուին ուսուցման համար։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Պէնար Գաօ ի Բարիզ, Իւնիվէրսիթէ փողոց, Թիւ 34, և ի Պոլիս, առ Իսգըրն Էֆէնտի Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, Թիւ 14։
41

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Երզագ անպարը իչուն ալընաճագ չէքէրլին գարարը գաթիսի իչրա նիսանը րումինին օն իւչիւնճիւ բէնչշէնպէհ կիւնի վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհայէթ տօղուզա գատար Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

5 Նիսան 305
306 2—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Զաթի վէ սըրա ալթըլըք վէ պէշլիք մէչէ էնվայի,

Կիւվէրթէլիք օնլըք սէքիզլիք պէշլիք իւչլիք լաթա էնվայի,

Մաչունա նէմչէ սըրա գալասլարը էնվայի,

Զաթի գօղուն թահթասը,

Սանտըգլը թահթա,

Ինշաաթը ասքէրիյէ լաղըմէսի իչուն իւչ եիւզ պէշ սէնէսի չուպաթը գայէսինէ գատար ճէսաէ ճէսաէ ալընաճագ քէրէսթէնին գօնթրաթօյա բաղթը ղըմիրնտա պալատաէ էնվայի մուհասրեր օլտուղու իւզրէ գըրըմ գըրըմ մէփգըղի միւնագասայա գօնուլարագ նիսանըն օն ալթընճը փազար կիւնի գարարը գաթիլերի վէ իրթէսի կիւնի նիւզայէ պէշ թէնզիլաթը իճրա օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն չէրայիթ վէ իպատ վէ մրդ-տարլարը անլամաք իւզրէ հէր կիւն ինշաաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

11 Նիսան 1889 469
Նօ. 35 1—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Զիֆթլէր հարպի հիւմայունընտաքի ասաքիրի չահանէ իչուն միւպայեա օլունաճագ տօգուզ գալէմ էրզագըն նիսանըն օն իքինճի կիւնի գարարը գաթիլերի վիրիլէճէկինտէն իթալէսին թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 Նիսան 1889 468
Նօ. 94 3—3

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ
AU CROISSANT Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ

94, Նիւքսէք Գալտըրըմ, Վօյվօտայի դիմաց, 94 24

Օ Գրուասան վաճառատունը, քաջալերեալ հասարակութեան փոյթեռանդնութենէն այցելելու համար իր ընդարձակ հաստատութիւնն, այս տարի բոլոր ջանք ի գործ դրած է, ամենէն վայելուչ, ամէնէն հաստատ և ամենէն գեղեցիկ հանդերձներն ունենալու համար։ Ամենէն աժանի համար, [illegible] և [illegible] գնած է ինչ որ գտած է ամենէն աւելի նոր, սիրուն և վայելուչ։ Ամենէն հաստատի համար, մասնաւոր կերպերով փորձել տուած է կերպասներն և հանդերձներու պատրաստութեան յանձնած այն կարողներն որոց հաստատութիւնն երաշխաւորեալ է։ Ամենէն վայելուչի համար, իր գործարաններուն մէջ գործածած է Բարիզի ամենէն նորաձեւ վարպետները։

Աւասիկ ի վաճառ հանուած հանդերձներուն մէկ պզտիկ ցանկը.

	Ֆրանք
Ռըտէնկոթ, Ռուպէի կերպասով, խնամեալ կարուածք, վայելուչ ձև	38
Փծաւոր ձևի բանդալոն, ետևը կարուածք և կարուածք	18
Ամբողջ զգեստ գոյն կամ չագանակագոյն, ետևը կարուածք	45, 50, 55
Ամբողջ զգեստ, [illegible], հաստատութիւնն երաշխաւորեալ	25, 30, 35
Փծաւոր [illegible], զանազան տեսակ, վայելուչ,	25, 30, 40 45
Փծաւոր բանդալոնք սկսեալ 8 ֆրանքէն։	
Պոնժուր և ժիլէ Ռուպէի կերպասով, վայելուչ կարուածք,	34

HAMBURC MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆրանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » » 10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք ։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՕՌԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ ; ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք ։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 ուրիշ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Ճօւկիւռճիւ խան . 36

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն.

1240

NÉVRALGIES

Pilules du Docteur Moussette

Les **VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE** calment et guérissent les *Névralgies* les plus rebelles, la *Migraine*, la *Gastralgie*, la *Sciatique*, les *Affections rhumatismales* aiguës et douloureuses ayant résisté à tous les autres remèdes.

Les **VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE** doivent être prises aux repas. Le premier jour on prendra 3 pilules : une le matin, une au déjeûner et une le soir au dîner. Si on n'a pas éprouvé de soulagement, on prendra quatre Pilules le second jour, deux le matin, une au déjeûner, et une au dîner. Il ne faut pas en prendre plus de quatre par jour.

Exiger les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et les Pharmaciens.*

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ԿՐՈՆՇԻՏԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿՆՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՌՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ Շատ մ'երը ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բոուէլ կ'ստանայ անոնցմէ որք գործած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները ։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԷԴԼԻ Թնդանօթակրոյն վրայ, ի Ուլիք, Սկովտիա.

«Սիրելի պարոն. Ըստ որում կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկ-ջանգիտա անցունել, վ․ սեմ. կուզ փորձեց յանձնարարեց ինձ գործածել ձեր անգլիական բալասանէն անիսոնի հատիկներով և կրնամ հաւաստել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս ։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց ։

(Ստր.) Վ. ԼԻՆՉԷԼ, Նէդլի Թնդանօթակրէն.

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին ½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի ։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ՊՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս րօտ, Լոնտոն ։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով

76 Մ. ԼԷՄՈՒՆՏ ԳԱՐՌՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

THE MUTUAL ACCIDENT ASSOCIATION LIMITED

ԱՐԿԱԾԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Երաշխաւորեալ դրամագլուխ 100000 անգլ. ոսկի ամբողջ. սատրաւ բացած

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՄՈՒՐՀԱԿՔ

Տարեկան 4 ոսկւոյ գրաւմ մը կ'ապահովէ 1000 ոսկի, Մահուան կամ Մշտաւոր և բացարձակ անկարողութեան պարագայի մէջ ։

333 ոսկի, Մշտաւոր և մասնական անկարողութեան պարագայի մէջ ։

Շաբաթական 6 ոսկի, առժամեայ անկարողութեան պարագայի մէջ, թէ՛ ամբողջովին և թէ՛ մասնական ։

GLASGOW & LONDON ԿԼԱՍԿՕ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆ

Դրամագլուխ 300,000 Անգլիական ոսկի

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալք ՀՕՏԺ ԸՆ ՆՊԱՐԲ ԵՒ ԸՆԿ.

(171) Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սայայէ խան, թիւ 13, 14, 15

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ & ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ ։

ՄԷԼՐՕԶ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԱԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ

Խրապէս իրենց առջի թարմ գոյնին կը դարձունէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը ։ Կը դադրեցունէ անոնց թափիլը ։ Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացունէ թեփը, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ ։

Կը վաճառուի երկու չափով մեծ շիշերու մէջ ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք ։

Կը վաճառուի Փ. և Ն. Քանչիբ եղբարց Բրիտանական դեղատանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, Էտհեմ Քարուանեան, Ղալաթիա, Նիւզէբ Քօլտօռօֆ 95 և 97. Քիւչիւքեան Եղբարց քով 77 Էմին Էօնիւ—, 51 Էէկի ծամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Իզլիտօնի քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 428 ։ 61

ՄՕԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

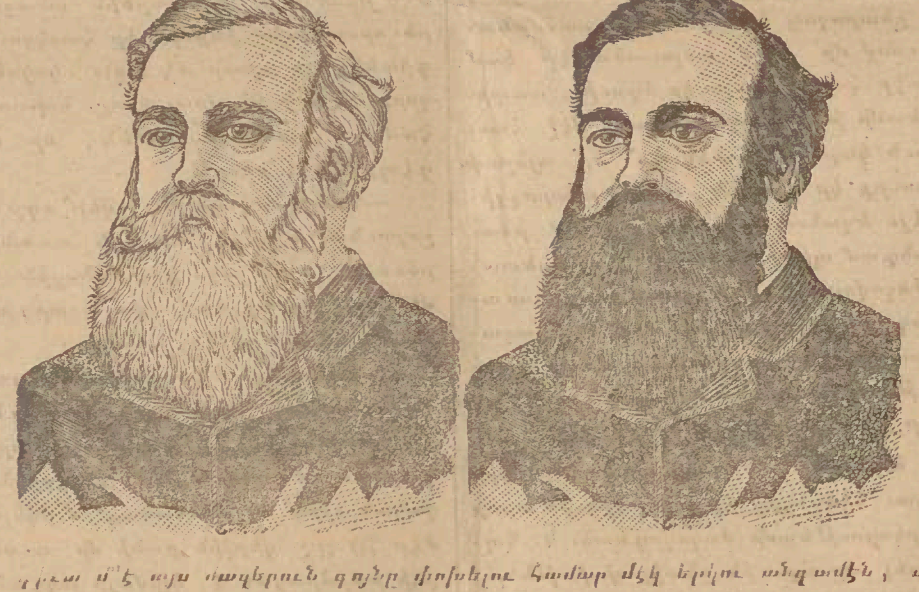

Նոր գիւտ մ'է այս մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ո և է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի ։

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ չէ միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի ։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո՛րչափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երանգը տալ և ամենէն ուշագիր դիտողին ի գերև հանել ։ Կը կասեցնէ՝ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'անհետացնէ և նոր աժ կուտայ մազային մորթին ։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած ըսպունգով մը թեթև կերպով մազերուն վրայ անցունել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին ։ Եւ գլուխը բաց պահել մինչև որ հեղուկը չորնայ ։ Բոլոր մազերը մէկ չըլլալով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է ։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ըլլայ ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել ։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար ։ Պէտք չկայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը ։ Բնականաբար վերջէն պէտք է ձեռները լուալու է առ ի զգուշութիւն ։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը սոլով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթևապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս ։

ԿԸ ԴՏՆՈՒԻ ՁԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԼԷՄՈՒՆՏ ԳԱՐՌՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Ենիչէիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա ։ 77

PAPIER FAYARD ET BLAYN

60 տարուընէ աւելի յաջողութիւն կը յանձնարարէ զնա ի բուժումն հարբուխի, կրծքի ցաւերու, յօդացաւի, ցաւերու, վէրքերու, կոշտերու և այլն ։ 331

Կը ծախուի բոլոր դեղարանաց մէջ ։ (Փնտռել մեր ստորագրութիւնը) ։ 11—12

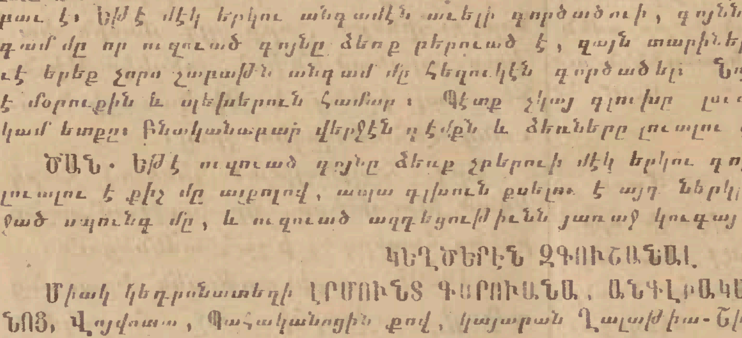

ԾԵՐՈՒԹԻՒՆ ՈՅԺ ԿՈՐՈՎ

ՖՕՍՖՕՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՕՐԻ—Վերջին քսան եւ հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է և թէ այս դեղը ՖՕՍՖՕՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչև ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անզօրութիւն, բնաւութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ սեռական ոյժերու կորուստներն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումն ։

Կը բուժէ գժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան յրջման բոլոր խանգարումները ։ Ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումը ։ Կը կանգնեցնէ կենսական ոյժերը ո և է կորուստ որ յառաջ եկած է ո և է պատճառէ ։

Ջղային տկարութեան եւ սաստ հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական և հրաշալի է ։ Մելամաղձութեան զգացումներն եւ ախտանիշք կ'անհետանան հրմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը ։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՕՐԻ ՖՕՍՖՕՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'առեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է ։ Առնական կորովը կը կենդանացունէ ամբողջական ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ առողջ առողջութիւն մը այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ ։ Ախորժաժամ է, կը զօրէ եւ կը ծախսէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց ։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշմարելի յաւելմամբ եւ կորովի եւ բարօրութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը շատոնց ի վեր կորուսած էր ։ Մարդութիւնը վերանորոգուած է ։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի ։ Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ ։ Գէմքը կ'սկսի լեցնել, շրթունքը կը գունաւորին, աչքերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնուն ։

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէն ։ Տօքթոր Լալօրի ճշմարիտ ֆոսֆոտինը պարունակող է այն ամեն շիշերուն մէջ որոց բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ոս բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England, վրան փորագրուած ։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր ։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

79 Մ. ԼԷՄՈՒՆՏ ԳԱՐՌՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 եւ 76

1241

MALADIES NERVEUSES

CAPSULES du Docteur Clin

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Les Capsules du Docteur **CLIN** au **Bromure de Camphre** s'emploient dans les **Maladies nerveuses** et du **Cerveau** et contre les **Affections** suivantes :

Asthme, Insomnie, Battements du Cœur, Hystérie, Epilepsie, Hallucinations, Etourdissements, Migraines, Affections des voies urinaires et pour calmer les excitations de toute nature.

Une Instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger les **Véritables Capsules** *au* **Bromure de Camphre** *de* **CLIN & Cie**, de **PARIS**, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

NUBIAN
BLACKING
Produces a
POLISH
without
Brushing
Equal to
PATENT
LEATHER
On BOOTS, SHOES
And
LEATHER GOODS
NUBIAN
IS WATERPROOF.

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կօշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու ։ Այս փայլը, որ նմանօր պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տևէ ։ Կօշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան ։ Տիղմը կամ ուրիշ աղտեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը ։

Այս ներկը կը յարմարի արանց և կանանց ամէն տեսակ կօշիկներու ։ Կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեպանութիւնները ։

Գործածման եղանակ. Ներկելի առարկային խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկէն հետք չմնայ ։ Այս փայլուն հեղուկէն քսել, կա՛մ սպունգի յարքով մը կա՛մ վրձինով ։ Թրջուած մասերն ոյթն ինքնին կը չորնայ ։

Զգուշանալ կեղծերէն ․

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԼԷՄՈՒՆՏ ԳԱՐՌՒԱՆԱ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Ենիչէիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա ։ 78

ԼՈՒՍՆՈՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՋՂԱՅԻՆ ԴՂՐԴՈՒՄՆԵՐԸ

ԵՒ ԲՈԼՈՐ

ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ապահովապէս կը բուժին

ԺԷԼԻՆՕԻ ՇԱՔԱՐԱՀԱՏԵՐՈՎ

DRAGEES GELINEAU

Ձայլին մէջ[illegible] առնելու է գլխու ․ առաջին շաբաթու օրը երկու, երկրորդ շաբաթու օրը չորս, այսպէս շարունակել երկուք աւել ընելով մինչև որ տագնապները դադրին ։

Ժ. ՄՈՒՍՆԻԷ ԵՒ ԸՆԿ. ի Սօ, մերձ ի Բարիզ

ՄԱԴԴՈՆԻ

ԿԻՍՀԻՊԸԼԸՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼՄՊԱԳՈՅՆ ԵՒ ԶՈՎԱՐԱՐ ԸՄՊԵԼԻ

Հազերու, խուլափողի բորբոքմանց, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարեալ ։

Հայնրիխ Մադդոնի, Գարլսպատ և Վիեննա 47

ՍՏԱՄՈՔՍԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ

Ախորժակի պակասութիւն, ստամոքսի ցաւ կը բուժին Բաթէրսընի փոշիներով և բաղդիլներով

POUDRES ET PASTILLES PATERSON

Պիզմութով եւ մանեէզիով

ՏԷԹԱՆ, դեղագործ ի Բարիզ, Պոռէն փողոց, 23, և ամէն դեղատանց մէջ ։

VICHY

Վ Ի Շ Ի

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

GRANDE GRILE. — Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խցումն, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար և այլն ։

HOPITAL. — Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն ։

CELESTINS. — Երիկամանց և միզափամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց – միզական (Ալպիւմինիւրի) ։

HAUTERIVE. — Երիկամանց և միզափամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց – միզական ։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քարսիւլին վրայ ։

Պոլսոյ ամէն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի ։ 667

ՊԼԱՆՔԱՐԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

BLANCARD

ԵՐԿԱԹԻ ԱՆԵՂԾ ԻՕՏԻՒՐՈՎ

PARIS Ընդունուած Բարիզի բժշկական Ակադեմիայէն, Ֆրանսական պաշտօնական Ֆօռմիւլէռէն, եւ արտօնեալ Բեդերսպուրկի Բժշկական խորհրդէն ։ NEW-YORK
1855 1853

Այս Դեղահատներն, որք իրար խառնած են Իօտին և Երկաթին յատկութիւնները, մանաւանդ կը յարմարին այն բազմազան խօթութեանց որ յառաջ կուգան խոյլային սերմէն (ուռեցք, պալար ևն), հիւանդութիւնք որոց դէմ անկարող են պարզ երկաթախառն ջուրերը, Դեղնութենէն, Սերմնաթափութենէն, Դաշտանի հիւանդութենէ, Թոքախտէ, Գաղղիական ախտէ ևն ։ Վերջապէս ամենազդու դարման մ'են ստամոքսը գրգռելու և աւշային ու տկար խառնուածները բարեփոխելու համար ։

Ծան. Անմաքուր կամ խառն երկաթի իօտիւռը գրգռիչ ապարդիւն դեղ մ'է ։ Իբր ապացոյց Պլանքարի Դեղահատներուն զտութեան և վաւերականութեան պէտք է փնտռել մեր արծաթեայ կնիքն, այս ստորագրութիւնն և Union des Fabricantsի դրոշմը ։

Blancard

Դեղագործ ի Բարիզ. Rue Bonaparte 40

Զգուշանալ կեղծերէն

Այն անձինք որ կը ճանչեն

DEHAUT ՏԸՀՕՅԻ

ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ

իրենց ստամոքսը մաքրելու համար յոկ այդ դեղահատերը կը գործածեն, որք ո՛չ նողկանք եւ ո՛չ յոգնութիւն կը պատճառեն, որովհետև հակառակ միւս մաքրողական դեղերուն, այս դեղն այն ատեն միայն կը ներգործէ եթէ լաւ կերակրոց և կազդուրիչ ըմպելեաց հետ առնուի, ինչպէս գինի, խաշուէ, թէյ ։ Անձ ոք կ'ընտրէ իրեն յարմար ժամն, բաւ իւր զբաղմանց ։ Դեղն յոգնութիւն չպատճառեր բնաւ. այնպէս որ մարդ սիրով կ'ուզէ գործածել ։

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ, ԵԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ՕԺՏԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԻԷՆՆԱ

Գործողութիւնք 1889 Յունվար ամսուն

Այս ամսուան մէջ ստացուած եւ ստորագրուած 906 նոր մուրհակներ (բոլիս) որք կը կազմեն ապահովագրեալ դրամագլուխ, Ֆր. 5,559.255
Բաժիններու գանձումն » 1,543,300
Վճարումն մահուանց առթիւ » 296,100
1888 դեկտ. 31ին երաշխաւորիչ հասոյթ Ֆր. 86,699,959.12
Ամբողջութիւն ապահովագրեալ գումարաց Ֆր. 408,448 921.35
Վճարեալ գումարք » 141.324,497 —

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր Գործակատարն Պ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ ։
Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայէրի երկրորդ յարկ. 48
Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՍԼԷՐ

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ 1878Ի

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

Որ միմիայն տրուած է

Արծաթազօծ ոսկերչական գործոց

և ՔՐԻՍԹՕՖԼԻ անունն ամբողջ

Միակ երաշխաւորութիւն գնորդին համար

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՍՊԱՍՔ

ՍՊԻՏԱԿ ՄԵՏԱՂԻ ՎՐԱՅ ԱՐԾԱԹԱԶՕԾԵԱԼ

Առանց հոգ ընելու մեզ դէմ մղուած գնոց մրցման, որ անշուշտ տեսակին յառութեան շնորհիւ կրնայ լինիլ, միշտ պահած ենք մեր արտադրութեանց կատարելութիւնն և հաւատարիմ մնացած ենք մեր սկզբան՝

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳՈՐԾ ՏԱԼՈՎ ԿԱՐԵԼԻ ԵՂԱԾԻՆ ՉԱՓ ԱԺԱՆ

Գնողին մտքին հանդարտ պահելու համար, նմանապէս պահած ենք

ՄԵՐ ԱՊՐԱՆԱՑ ԼԱՒՈՒԹԻՒՆՆ

ինչպէս որ մեր քառասնամեայ փորձառութիւնն անհրաժեշտ ցոյց տուած է մեզ ։

Գնողին համար իբր միակ երաշխաւորութիւն, պէտք է որ ապրանաց վրայ գտնուի գործարանին նշանն և ՔՐԻՍԹՕՖԼ անունն ամբողջ տառերով ։

Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ համար մեր միակ ներկայացուցիչներն են ՊՈՐԹՈԼԻ ԵՂԲԱՐՔ, Ի ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, 354, Բերայի մեծ փողոց, ուր գնողք կրնան վստահ լինիլ, որպէս կ'երաշխաւորենք, թէ մեր անուամբ սուտ ապրանք չպիտի ծախուի իրենց ։ 85 ՔՐԻՍԹՕՖԼ և ԸՆԿ.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ